

Haldusreform:

vallajuhtide sõnul jäi parim ühinemise variant saavutamata. Lk 4

Liikumispuudega noored

said käega katsuda Briti luuremasinat Panther. Lk 3

Lääne Elu

Loe värsked uudised www.le.ee

LAUPÄEV, 15. JUULI 2017 | NR 80 (4025) | 1 EURO

Milla Rahu:

eks igaühele ole oma kodu ilus! Lk 5

American Beauty Car Show toob nädalavahetuseks Haapsallu 2000 Ameerika autot

GRETE LEHEMÄE / ARVO TARMULA

Soomo kunstnik Teijo Pullinen on oma mattmustast 1980. aasta Chevrolet Fleetside'ist loonud paraja kunstiteose. Tähelepanu tõmbab autokastis olev tuldpuraskav lohe. „Auto on kokku ehitanud neljast masinast, kasutatud on vanu kontoritoole,” ütles Pullinen. Kasutatud on ka veoauto osi ja auto ise on pool meetrit tavalisest laiem. Mootor on Scania oma. Kunstnik on autole pannud nime – Ukkometsa. Soomes on Pullineni loheautot näidatud ka televisioonis. Ameerika autod kogunevad Haapsalus 17. korda. Tullakse Soomest, Rootsist, Lätist, Leedust jm. Esimest korda saabuvad Soomest näitusele Monster-autod, mis on suurte rehvide ja parema vedrustusega. Monster-autodega on võimalik Rannarootsi keskuse parklas täna lõbusõitu teha. Homme näeb Kiltsi lennuväljal nende autode sõud. Haapsalu elanike seas tekitab alati enim furoori rongkäik, kust suunduvad autod Kiltsi lennuväljale kiirendusvõistlusele. Rongkäik algab nagu ikka pühapäeval kl 11.

● HARIDUS

Nõva rahvas tülitseb kooli pärast

Nõva kogukonna tüli kohaliku põhikooli saatuse pärast on jõudnud nii kaugele, et sel nädalal otsustas Nõva vallavalitsus algatada Nõva kooli tegevuse üle teenistuslik järelevalve.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

„Inimestevahelised suhted,” iseloomustas juuni lõpus ametisse saanud vallavanem Kalle Saar kooli ümber käivat vaidlust.

Nõva kogukond on kooli tuleviku pärast tõsiselt tülli pööranud. Tüli üks osapool on teinud ettepaneku kool ümber korraldada, teine pool näeb selles katset kool sulgeda. Ametist kõrvaldatud vallavanem Deiw Rahumägi tegi oma mõttekaaslastega ettepaneku muuta põhikool algkooliks ja integreerida see omakorda Noarootsi kooliga.

Muudatuste vajadust põhjendatakse sellega, et pärast Lääne-Nigula vallaga liitumist hakkab uus vald koolivõrku korrastama, võttes aluseks statistika. Viimane aga on Nõva kahjuks. Nõva koolis oli lõppenud õppeaastal 16 last, kellest osa on pärit mujalt ja elab õpilaskodus. Lasteaias käib kuus last. „Meie rahvastikuolud pole kellelegi saladus,” ütles Nõva ettevõtja Aivar Oruste.

Vastaspool, kuhu kuuluvad peamiselt õpetajad ja hooleko-

ARVO TARMULA

Nõva kool

Põhikool

- Õpilasi 2016/2017. õppeaastal 16
- 3. ja 8.–9. klassis polnud lõppenud õppeaastal ühtegi õpilast.
- Kõige suurem oli kuue õpilasega 7. klass
- Koolis töötajaid 14.

gu liikmed, soovib, et kool säiliks oma praegusel kujul. Nende hinnangul on kooli reformimise ettepaneku taga soov kool üldse kinni panna ja koolimaja hoolekodu tarvis maha müüa. Hoolekogu liikme Ivo Karindi sõnul tekkisid kahtlused valdade ühinemise läbirääkimiste ajal, mil vallavanem Deiw Rahumägi

ja volikogu esimees Peeter Kalas väljendasid mõtet põhikooli-osa sulgeda, kool vallamajja kolida ja koolimaja võtta kasutusele hoolekodus.

Õpilaste arvu kohta ütles Karindi, et see on kasvu teel. Tuleval aastal tuleb kooli kolm uut õpilast. Karindi leidis, et kui põhikooliosa suletaks, viiks vanemad peale oma põhikoolieas laste mujale kooli ka nende nooremad õed-vennad.

Kooli saatuse üle on kevadtalvel peetud mitu koosolekut, mis on päädinud üksteisele inetuste ütleamise, mitte lahendus-te leidmisega.

Süüdistatakse direktorit

Juunis saatis Nõva kunagine vallavanem Enn Laansoo Nõva vallavalitsusele üleskutse, milles esitas direktorile terve hulga süüdistusi sellest alates, et koolijuht ei tee vallaga koostööd, koolis tehakse ebamõistlikke majanduslikke otsuseid, kuni selleni, et oma piirkonna lapsed ei käi Nõva koolis. Kooli direktori Urve Tautsiga ei õnnestunud Lääne Elul rääkida,

kuid Ivo Karindi sõnul on süüdistused alusetud. Karindi sõnul on kool näiteks projektidega hankinud lisaraha.

Enn Laansoo hinnangul on ainus võimalus kooli ja vallavalitsuse vaheline konflikt lahendada, kui üks osapool järele annab. „Kui etteheited koolijuhi tegevusele osutuvad põhjendatuks, oleks realistlikum, et vastutuse võtab kooli juht,” seisis kirjas. Aivar Oruste ütles, et eesmärk pole kool kinni panna. „Karm reaalsus on, et omavahel tülitsedes mängime kooli tuleviku maha,” ütles Oruste. „Kemplus on nii suur, et laste tulevikust ei räägi enam keegi.” Oruste sõnul on kool kogukonnale vajalik ning võiks olla ka kokkusaamise ja ürituste korraldamise koht.

Maavalitsust paluti appi

25. juunil saatis kooli reformimist sooviv MTÜ Nõvakad maavanemale uue üleskutse, milles palub abi asja lahendamiseks. „Leiame, et maavanema sekkumine ja abi tekkinud olukorra lahendamiseks on kriitilise tähtsusega. Palume kaaluda ka järele-

valvemenetluse alustamist koolis toimuva suhtes, kaasates vajadusel haridusministeeriumi,” seisab üleskutses.

Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna nõuniku Mare Terepingi sõnul aga ei saa maavalitsus ega haridusministeerium valda kooli asjus aidata.

„See on koolipidaja ehk kohaliku omavalitsuse mure jälgida, kuidas direktor toimetab,” ütles Tereping.

Tereping lisas, et vallal soovitati korraldada teenistuslik järelevalve. „Soovitasime, et seda teeks kõrvalt inimene ja kui nad inimese leidmisega jänni jäävad, siis küsivad abi haridusministeeriumist,” ütles ta.

Selle nädala alguses otsustaski Nõva vallavalitsus algatada järelevalve ja kaasata ministeerium. Haridus- ja teadusministeeriumi välishindamise osakonna asejuhataja Hille Voolaidi sõnul on ministeeriumil algatatud järelevalves nõuandev roll – vallavalitsusele antakse nõu, kuidas järelevalvet korraldada, ja aidatakse leida sõltumatu ekspert, kes järelevalve ellu viiks.

Kohus kergendas maanteel kihutanud mootor-ratturi karistust

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Politsei pidas kevadel kinni Risti–Virtsu maanteel kihutanud mootorratturi, kes politsei määratud karistuse kohtus vaidlustas.

Tänavu 10. märtsi õhtul kell 17.20 pidas politsei Tuudi kandis kinni mootorratturi, kes kihutas Virtsu poole 181 km/t. Suurim lubatud sõidukiirus sel lõigul on 90 km/t.

Ennekuulmatu kiirus

Haapsalu politseijaoskonna vanemvärteomenetleja Andrus Kleemani sõnul on see üks suuremaid sõidukiirusi maanteel, millega on ta oma politseinikukarjääri ajal kokku puutunud. „Seda enam, et aeg oli selline, kus ilm oli veel jahe ja teeäärtes lund, ning tee võis kohati libe olla,” lisas Kleeman.

Mootorratta seljas olnud Karmo Orgmetsa asjus alustati väärteomenetlust. Talle määrati 400 euro suurune trahv ja lisakaristuseks võeti talt juhtimisõigus kuueks kuuks.

Orgmets polnud aga karistusega rahul ja kaebas asja kohtusse. Tänavu juunis otsustas Pärnu maakohus, et trahvi mehel siiski maksta ei tule ja lube ei pea ta loovutama mitte kuueks, vaid viieks kuuks.

Tõeline surmakutsar

Kleemani sõnul oleks politseil võimalus kohtuotsuse peale apellatsioon esitada, kuid otsustati seda mitte teha. „Trahv trahviks, aga juhtimisõiguse äravõtmine oligi peamine, sest tegemist on tõelise surmakutsariga, kes tuleb liiklustest kõrvaldada,” põhjendas Kleeman.

Orgmets ütles Lääne Elule, et ei soovi juhtunut kommenteerida. „See on juba möödunud asi,” ütles ta. Küsimusele, kas ta jäi karistust kergendanud kohtuotsusega rahule, vastas Orgmets: „Kõik tegid oma tööd.”

ARVO TARMULA

● JUHTKIRI

Mõru maiguga haldusreform

See Läänemaa, mis tekib tänavu 15. oktoobril, sai tegelikult alguse 20 aastat tagasi. 1997. aastal esitasid ministrid Jaak Leimann, Mart Opmann ja Raivo Vare haldusreformi teesid, mis nende hinnangul võimaldaks riigivalitsemise kulusid vähendada kuni poole miljardi krooni võrra.

2000. aasta juulis otsustas valitsus koostada haldusreformi strateegilise plaani. Kolm aastat hiljem, 2013. aastal liitusid Läänemaal vabatahtlikult Lääne-Nigulaks Oru, Risti ja Taebla vald. Esialgu olid plaanid küll suuremad, aga ei tulnud välja. Esimesena lahkus läbirääkijate seast Haapsalu, hiljem riburada pidi teised Põhja-Läänemaa vallad.

Ühinemine ei olnud õieti kellelegi meelepärane, ja kaua ning kaunistes ette valmistatud haldusreformi kiuste loodeti salamahti, et ehk läheb mööda. Paraku ei läinud. Risti-põiki läbirääkimiste tagajärjel on meil sügisest vallasuurune maakond, mitte maakonnasuurune vald, nagu samuti oleks võinud juhtuda.

Kuidas see siis ikkagi nii läks? Ühest küljest võib öelda, et midagi muud ei jäänudki üle. Üks asi lihtsalt viis teiseni. Mullu 1. juulil jõustunud haldusreformi seadus andis ette väga kindlad piirid – vähemalt 5000 elanikku. Ühtäkki olid vallajuhid seisus, kus nad liitsid ja lahutasid, milliste võimalike naabritega üldse oleks võimalik 5000 elanikku kokku saada. Eesmärgiks sai arv, mitte sisu. Liitmise-lahutamise tulemus on üks linn, mis tegelikult ei ole linn, üks saar ja üks vald. Teine võimalik vald otsustas end arvata Pärnumaa koosseisu.

Teisest küljest, kui haldusreformi tehti 20 aastat, kas siis tõesti ei olnud võimalik teha seda paremini? Praeguse tulemuse peale kehitab enamik vallajuhte õlgu, et neil tingimustel on see parim, kui mitte ainuke võimalus. Esialgu tundub küll, et ütlus „kaua tehtud kaunikene“ seekord paika ei pea. Reformil on ikka väga mõru maik man.

● TEISED LEHED

Rain Kooli: mu õnn ja rõõm

ERR. Ideaalmaalmas võiks õnn ja rõõm olla võib-olla isegi selgesõnalisemalt põhiseaduse erilise kaitse all, leiab ERRi arvamusetoimetaja Rain Kooli Vikerraadio päevakommentaaris.

Enamik meist vahest mäletab, milliste sõnadega algab Eesti hümn: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm!“ Ka teises eestlastele olulises laulukstis „Mu isamaa on minu arm“ tulevad kohe esimeses salmis vastu sõnad „sull’ laulan ma, mu ülem õnn“ ja „su õnn ja rõõm mind rõõmsaks teeb“.

Seega on kõigil seaduskuulekatel inimestel Eestis õigus olla õnnelik ja rõõmus. Seega võiksid ideaalmaalmas õnn ja rõõm võib-olla isegi selgesõnalisemalt olla põhiseaduse erilise kaitse all. Et keegi ei rõõvaks lapse õnne ja rõõmu, et keegi ei püüaks dikteerida kellelegi tema elamise viisi, püüdes teisi oma isiklikku maailmamudelisse suruda; ning et kõik mõistaks, et keegi pole ohustatud, kui see väike rahvakild siin maal õnnest ja rõõmust laulda võtab.

● LAUSELAEN

„Sõltub sellest, kellel mis elus esikohal on.“

Massaaži- ja kristalliteraapiasalongi omanik **Svea Stamberg** selgitab, mille kohta kivid inimestele infot annavad. LE, 13. juuli 2017

NÄDAL

Pojaga restoranis

Oh, kui palju mälestusi tõi meelde teisipäevaõhtune „Aktuaalne kaamera“, kus naeruvääristati Eesti valitsuse liikmeid.

Kõigepealt meenus mulle muidugi isamaalane Mart Laar, kes 1992. aastal värske peaministrina riigikogu ees esinedes lubas „likviidsuse likvideerida“. Selle sõnavääratuse pärast mõnitati Laari aastaid. Poliitilised vastased kasutasid võimalust heita ajaloolase haridusega Laarile ette majanduses asjatundmatust ning paljud inimesed uskusidki toemeele, et Laar on loll nagu lauajalg. Alles hulk aega hiljem hakati märkama, et „likviidsuse likvideerija“ pani aluse tasakaalus riigieelarvega rahanduspoliitikale ja rajas maksustusteemi, mis on meid veerand sajandit hästi teeninud.

Järgmisena meenus reformierakondlane Aivar Sõerd, kes 2005. aasta sügisel rahandusministrina parlamendile riigieelarvet tutvustades kaotas sõna otseses mõttes kõnevoime. See oli Sõerdi üks esimesi pikemaajalisi esinemisi parlamendis ees ja teda tabas ärevusest kõnekramp, nii et ta ei suutnud rahvasaadikute küsimustele vastuseks sõnagi öelda. Pange tähele: mitte Euroopa Parlamendi ees ja mitte võõrkeeles, vaid Eesti parlamendis ees ja emakeeles! Aga nüüd leidsin ma Sõerdi kahjuks nende seast, kes napilt kuu aega ametis olnud rahandusministri Toomas Tõniste esimesest avalikust esinemisest Brüsselis väga põhjapanevaid järeldusi teevad.

Seejärel meenus juba terve hulk suurepäraseid poliitikuid ja tarku riigimehi, kelle inglise keele oskus on olnud äärmiselt keskine. Ühe neist, suure sakslase Helmut Kohli saatis austusavaldustega alles äsja viimsele

KALLE MUULI
riigikogu liige, IRL

teekonnale kogu Euroopa. See mees suutis ühendada Saksamaa, kuid ei suutnud hakkama saada inglise keelega.

Muidugi meenusid ka paljud Eesti peaministrid ja ministrid, kes on alustanud oma ametiaega mõne võõrkeelega õppimisega. Peaminister Jüri Ratas ei osanud inglise keelt, kuid hakkas möödunud sügisel Stenbocki majja asudes õppima koguni kaht võõrkeelt ja on poole aastaga vähemalt inglise keele väga hästi omandanud.

Siit jõuamegi loo moraaliniselt ehk õppimiseni. Ükski inimene, kes istub esimest korda ministri toolile, ei ole oma ametis kohe pädev. Ministreid ei koolitata üheski õppeasutuses, seda ametit saab õppida ainult valitsuse liikmena töötades. Iga ministriumihaldusala ja seadusandlus on nii mahukas, et selle põhjalikuks tundmaõppimiseks kulub ka väga tavaliselt ja andekal inimesel mitu kuud.

Sama lugu on keeleoskusega. Mõistagi peab valitsuse liige oskama hästi inglise keelt. Kuigi eesti keel on Euroopa Liidu ametlik keel, on

inglise keel ministrile hädavajalik nii isiklikuks kui ka ametialaseks suhtluseks. Ükski inimene ei oska ühtki keelt sündides – keelt õpitakse nagu kõike muudki ja kui amet nõuab mõne võõrkeelega valdamist, siis õpitakse see lihtsalt ära, aga ka selleks kulub mõni kuu aega.

Kõige eelöelduga ei taha ma midagi öelda Eesti valitsuse liikmete pädevuse või õppimisvõime kohta. Tahan öelda ainult seda, et neid asju ei saa hinnata üksnes mõne sõnavääratuse või kehva võõrkeelesõnase põhjal. Selleks peaks ministri tööst ikka veidi rohkem teadma.

Seda mõtlemapanevam on viha ja kurjus, millega suur hulk inimesi „Aktuaalse kaamera“ meelelahutuslikule videolõigule reageeris. Miskipärast arvan ma, et kui näitaks kõik Prantsuse valitsuse ministrid püüaksid Euroopa Parlamendi ees inglise keeles oma tööst rääkida, saaks sellest teha vähemalt sama meeleoluka ja iroonilise teleklipi. Aga kas prantslased oleksid oma ministrite kehva inglise keele oskuse peale sama pahased kui eestlased? Või vihastaks neid hoopis see, et nende valitsuse liikmed ei räägi Euroopa Parlamendi ees oma emakeeles?

Lõpetuseks mõni sõna ka loo pealkirjast. Mõistagi on see plagiaat Jüri Üdi luuletusest, mille viimane salm kõlab nii: ära solva kodanikke sigu / siis sul hästi käivad käbarad / ära korda oma isa vigu / õpi keeled kannu kübarad.

● Ükski inimene, kes istub esimest korda ministritoolile, ei ole oma ametis kohe pädev. Ministreid ei koolitata üheski õppeasutuses, seda ametit saab õppida ainult valitsuse liikmena töötades.

● MILITAARLAAGER

Liikumispuudega noored said käega katsuda Briti luuremasinat

Martna vallas Suure-Lähtrus algas eile kolm päeva kestev militaarlaager liikumispuudega inimestele. Eileks magnetiks sai noortele Briti soomustatud luuremasin Panther.

URMAS LAURI
urmas.lauri@le.ee

Soomusauto neljaliikmeline meeskond rääkis laagrilistele masinast, selle omadustest, relvastusest. Seltskond kuulas hiirvaikselt. „Sellist asja ju meietaolised iga päev ei näe ja liitlasvägedega kokku ei juhtu,” nentis laagripealik, Lääne-Harju invaühingu liige Maikel Möttus.

Britid andsid särtsu juurde

Peale noortelaagri liikmete oli ümber masina uudistamas ka laigulises vormis mehi-naisi. Kaitseleidi Risti malevkonna pealik Aksel Heidemann ütles, et riistapuul on võimas, kuid kaitseleidlased selle soetamist enesele eesmärgiks ei sea. „Meil oleks seda raha, mis sellele autole kuluks, vaja igapäevaseks tarbeks,” ütles pealik Heidemann. „Luuremasin on uhke ja vägev küll, kuid meie kaitseleidlased kuluks need miljonid harjutusväljakutele, relvastusele, vormidele ja personalikuluks. Muidu oleks meil tegemist hangude-vikatitega relvastatud meestekambaga.”

Heidemann nentis, et brittide saabumine andis laagrile särtsu juurde. „Militaarteema kõnetab neid, sest nad on oma puude tõttu ära löigatud,” ütles Heidemann laagriliste kohta. Tema sõnul oleks võimalik ka liikumispuudega inimesi riigikaitsele kaasata. „Kübertema näiteks. Paljud liikumispuudega inimesed on head arvutiasjatundjad.”

Militaarlaagrilised said turnida Pantheri all, sees ja peal ning kogeda, milline on sõduri koormus kuulivesti ja kiivriga.

„See ongi meie ürituse mõte – näidata, et meietaolised tunnevad asja vastu huvi, et seda panust, mida võiksime anda, tuleks ära kasutada,” lisas Maikel Möttus. „Sellest oleks mõlemapool-

ne kasu – nii meile kui inimestele kui ka kaitsejõule ja kaitseleidlale.”

„See on kasutamata ressurss,” osutas Möttus kaaslaagriliste poole. „Ratastoimees võib sõita mööda vaenlaste hõivatud küla ja pärast ette kanda, mis ta nägi. Keegi ei oskaks teda tähele panna.”

„Väga hea, et tehakse koostööd kogu ühiskonnaga, sõltumata sellest, kas sa oled puudega või mitte,” ütles luuremasina komandör seersant Feyron.

„Usun, et väga paljud, kui neil poleks puuet, panustaksid riigikaitsele. See on hea, et nad tahavad panustada.”

Seersant Feyroni sõnul korraldatakse ka Suurbritannias seesuguseid ettevõtmisi, kuigi ta pole ise neil osalenud. „Paljud organisatsioonid kutsuvad armeed oma üritustele,” ütles ta. Osa sõjalistel operatsioonidel käinud sõdureid on lahingus viga saanud, neile on spetsiaalsed spordivõistlused, kuhu neid kaasatakse.

Järgmisel aastal jälle

Laagrilised said omal nahal tunda, milline on sõduri koormus, kui tal on seljas kuuli- või kilvest ja peas kiiver. Paar tundi said noored mütata Pantheri sees, peal ja ka all.

„Laagrilistele korraldatakse õpitube,” selgitas Lääne maleva pealik kolonelleitnant Rasmus Lippur. „Orienteerumine, võitluskunstid. Räägitakse ka ellujäämisest, laskmisest, sõjalistest operatsioonidest, kus me oleme osalenud.” Näiteks Mali operatsioonist tuleb noortele rääkima kapten Jüri Tõnisma.

Kui eile oli noortele huvipakuvaim Panther ja elevust teki-

tasid ka võitluskunstid, siis täna saavad nad värvikuulimängu harjutada. Õhtul korraldab kaitseleidi Lääne maleva endine pealik Mehis Born neile ellujäämiskursuse. „See pakub mulle suurt huvi,” ütles Maikel Möttus.

„Kuna mul on kaitseleidus palju tuttavaid, ka suurem osa suguvõsast on kaitseleidlased, siis tuligi mõte, miks mitte liikumispuuetega inimestele militaarteema käegakatsutavaks teha,” meenutas Möttus laagri idee sündi. „Kui on inimestel huvi, siis teeme järgmisel aastal jälle, kaitseleidi on selleks valmis.”

„Britid on Tapal vähemalt viis aastat,” ütles Lippur ja lisas, et britid on järgmisel aastal nõus panustama rohkemgi. „Täna ei saanud neid teenistusülesannete tõttu rohkem tulla,” ütles Lippur.

Liikumispuudega noortele korraldab Risti malevkond militaarlaagri juba teist korda. Mullu toimus see Piirsalus, siis sai ettevõtmisest osa 13 noort, täpselt sama palju oli laagrilisi kohal ka eile. Liikumispuuetega inimeste liit tunnistas Risti malevkonna mullu aasta koostööpartneriks just militaarlaagri korraldamise eest.

● LÜHIDALT

Politseinik läheb väidetava valeotsuse eest kohtu alla

Augustis algab kohtupidamine politseinik Marite Oidjärve üle, keda süüdistab politsei sisekontroll teadlikult valeotsuse tegemises, ütles Lääne ringkonnaprokuratuuri presinõunik Liivi Reinhold.

Oidjärv trahvis mullu veebruaris 60 euroga meest, kes lõhkus Haapsalu ööklubis Lemon peegli. Väidetavalt ei lõhkunudki trahvi saanud mees peeglit. „Kuna naine ei ole süüdi mõistetud, ei ole ka põhjust arvata, et ta peaks olema ametist vabastatud. Mis on trahvist saanud, ei ole hetkel kriminaalasja mõistes oluline ning seda infot ma ei valda. Küll võin öelda, et kriminaalasja juurde ei ole tsiviilhagi nõuet lisatud,” ütles Reinhold.

Oidjärv töötab praegu Lõuna prefektuuris, Haapsalus töötamise ajal jõudis politsei teda autastustada teenistusristiga laimatu ülesannete täitmise eest.

Eelistung videosilla vahendusel oli Oidjärve kohtuasjas eelmisel nädalal. Kohtupidamine algab Haapsalu kohtumajas 24. augustil. Oidjärv pole end süüdi tunnistanud.

Andrus Karnau

Kirjanik Elin Toona sai Haapsalus pingi

Ernst Enno lapselaps kirjanik Elin Toona sai kolmapäeval 80aastaseks. Haapsalu kirjandushuvilised kogunesid sel puhul Enno mälestussamba juurde, et seal kuulutada avatuks Elin Toona nimeline pink.

Ernst Enno mälestussammas on Toonale tähtis koht, sest nagu ta oma lapsepõlvest mäletab, käisid nad sealt läbi iga kord, kui vanaema Ella Ennol oli linna asja, ja istusid alati natuke aega samba jalamil, et jalgu puhata.

Ene Pajula

TELIA TV-GA NÄED EESTI KANALEID EDASI

al 6 €/kuus

TV 20+ telekanalit

Tasuta filmiriiul

Kordus TV

Kõik vajalikud seadmed

Küsi lisa ja liitu:
644 0909
telia.ee/eestikanalid

● HALDUSREFORM

Vallajuhid: ühinemise parim variant jäi saavutamata

„Kogu selle hapu asja juures parim võimalikest,” ütles haldusreformi kohta Lõuna-Läänemaal Hanila vallavanem Arno Peksar.

KAIE ILVES
kaie@le.ee

Peksari sõnul on haldusreform küll lõpuks tehtud, kuid tekkinud kohalike omavalitsuste haldamine läheb raskeks. „Eriti keeruliseks läheb seal, kus ühinenud on linn ja vald,” märkis Peksar. Varbla endise vallavanema Sivar Tõnissoni hinnangul on tekkivate tohutu suurte alade valitsemine väga keeruline.

Kolme kuu pärast jääb Läänemaal kolm kohalikku omavalitsust – Haapsalu, Lääne-Nigula ja Vormsi – ning maakond ise on veerandi jagu väiksem ja 4000 inimese võrra vaesem. Novembris 2015 tutvustas riigihalduse minister Arto Aas valitsuse liikmeile haldusreformi kontseptsiooni. Valitsus kiitis heaks reformi tingimused, erandid ja ajakava. Aasa sõnul oldi ühel meelel, et reformi tulemusena võiks tekkida üle 11 000 elanikuga omavalitsused. Seadusse sai kirja ka omavalitsuse miinimumsuurus – 5000 elanikku. Reformi seadus jõustus 2016. aasta 1. juulil.

Läänemaa suuruse valla loomise katse meil kukkus läbi. 2015. aasta lõpus kutsus Lääne maavanem Neeme Suur läänlasi üles ühinema üheks vallaks. Ühendamine päädis Lääne-Nigula keeldumisega. Edasi tuli iga ühel juba ise hakkama saada. 2017. aasta 1. jaanuariks pidid läbirääkimised olema peetud ja ühinemiseotsused vastu võetud. Omavalitsusjuhid olid äkitselt seisus, kus jäikade reeglite järgi tuli iseenese tarkusest hakata puslet kokku panema, ja panidki. Mullu detsembris allkirjastasid ühinemislepingu Haapsalu ja Ridala, Lääne-Nigula, Martna, Kullamaa, Noarootsi ja Nõva ning Lihula, Hanila, Koonga ja Varbla. Vormsi saar sai valitsuselt loa jätkata ükski.

Varbla dikteeris

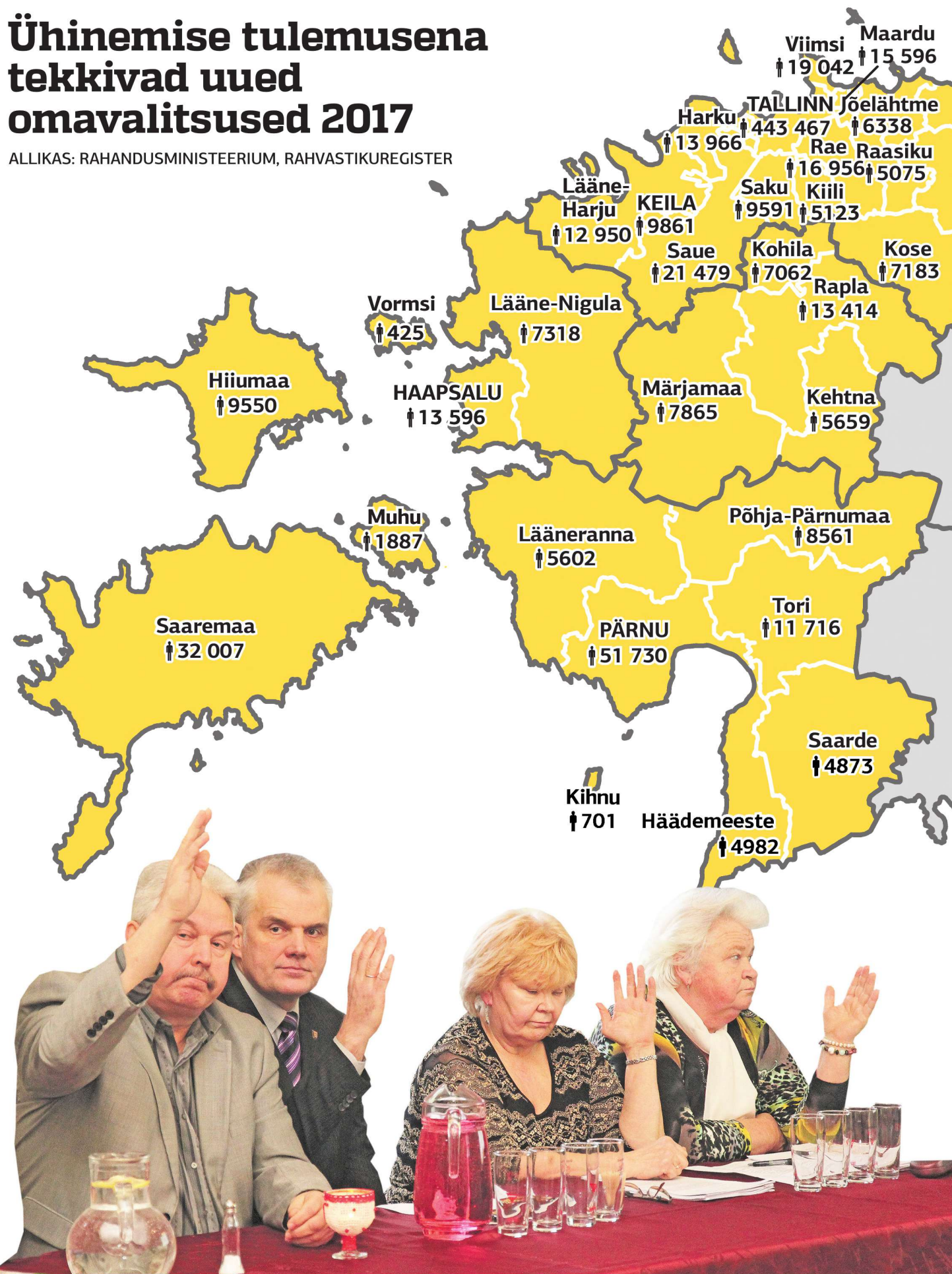
Lihulal ja Hanilal lõppes ühinemine otsusega Läänemaa koosseisust lahkuda. „Kui tahate kedagi süüdistada, siis süüdistage Varblat,” ütles Sivar Tõnisson. Koonga volikogu tegi Lihulale, Hanilale ja Varblale juba 2014. aasta suvel ettepaneku alustada läbirääkimisi. Varbla oli nõus läbi rääkima ühel tingimusel. „Ühinemise alus oli Pärnu maakonna koosseisu jäämine,” ütles Tõnisson. Kui Lihula ja Hanila poleks sellega nõustunud, poleks tulnud ka ühinemist. „Selles punktis läbirääkimiste maad ei olnud,” kinnitas Tõnisson.

Varbla Läänemaa koosseisust olnuks Tõnissoni sõnul logistiline nonsens. „Pärnumaa ääremast oleksime saanud Läänemaa ääremaaks. Pärnusse on 70 kilomeetrit, Haapsallu 90 kilomeetrit ümber Matsalu lahe. Inimesed ei oleks sellega ealeski nõustunud,” ütles Tõnisson.

Pärnu poole ühinemine ei olnud Tõnissoni sõnul aga võimalik. Tõstamaa oli algusest peale jäigal haldusreformi vastasel positsioonil ja läks sundliitmise vas-

Ühinemise tulemusena tekkivad uued omavalitsused 2017

ALLIKAS: RAHANDUSMINISTEERIUM, RAHVASTIKUREGISTER

Ridala volikogu liikmed Toomas Schmidt (vasakult), Toomas Vallimäe, Lea Samarajev ja Valli Ender võitlesid Ridala iseseisvuse eest viimase hetkeni. Lõpuks andsid nemadki alla ja hääletasid Haapsaluga ühinemise poolt.

URMAS LAURI

ta lõpuks kohtusse. „Sellistel tingimustel, mis meile oli ette pandud, oli Lääneranna vald parim, mis sai juhtuda,” märkis Tõnisson. Haldusreformi endaga Tõnisson aga rahul ei ole. „Ma ei kujuta ette, kuidas nende tohutu suurte omavalitsuste haldamine õnnestub. Ma tingimata ei arva, et 5000 elanikku oleks see viimane piir. Meile oleks piisanud ka kolmest tuhandest,” ütles Tõnisson. Sel juhul polnuks Varblal Lihulat vaja, piisanuks Hanilast ja Koongast. Lääneranna

valla suurim võitja on Tõnissoni sõnul Lihula, kes sai endale tagamaa ja sellega võimaluse keskusena areneda.

„Eks ta olnud kompromiss. Meie poolt kuulumine Pärnu maakonda, Lihula sai keskuse,” ütles Koonga vallavanem Mikk Pikkmets. Pikkmetsa sõnul olnuks Koongale parim ühineda Tõstamaa, Audru ja Varblaga. Audru aga otsustas Suurles Tõnisson. Sel juhul polnuks Varblal Lihulat vaja, piisanuks Hanilast ja Koongast. Lääneranna

pealt täiesti ära,” ütles Koonga vallavanem Maanõunik Mihkel Kalmaru.

„Võitjad on kõik neli. Need, kes on kehvemini toime tulnud, võivad rohkem kui need, kes on paremini toime tulnud. Kõige rohkem paraneb elu Varbla vallas,” ütles Lihula volikogu esimees Jaak Kastepõld.

Kastepõld on reformiga rahul. „Mujal Eestis ei oska öelda, aga meie piirkonnas küll. Maal on rahvast vähe ja suuremad haldusüksused vajalikud,” ütles Kastepõld.

Hanila vallavanema Arno Peksari sõnul on Lääneranna kooslusena üsna mõistlik – kompaktne, nelinurkne, nurgataguseid ei ole. Lihula on keskuseks küll serva peal, aga teenused saab inimestele lähemale tuua. Lääneranna ülalpidamine saab aga Peksari sõnul olema raske. „Oleme Eesti kõige hõredamalt asustatud vald. Kui seda rahastamisel ei arvesta, siis saab haldamine olema kibe,” ütles Peksar.

Lihula pidas ühinemisläbirääkimisi ka Martna ja Kullamaa-

ga, kuid sellest ei tulnud midagi välja. Martna tegelik soov oli ühineda Ridalaga, Kullamaa ei olnud ühinemisest üldse eriti huvitatud.

Kullamaa kruvis pinget

Kullamaa otsustas läbi rääkida ka Raplamaal asuva Märjamaa vallaga, mis viinuks tõenäoliselt Kullamaa arvamiseni Raplamaa koosseisu. Lõpliku otsuse Läänemaa osaks jääda ja Lääne-Nigula vallaga ühineda tegi Kullamaa alles mullu 25. novembril. Otsuse poolt hääletas toona kaheksa volikogu liiget üheteistkümnest. Istungil olid kohal Lääne maavanem Neeme Suur, Märjamaa vallavanem Villu Karu ja Lääne-Nigula vallavanem Mikk Lõhmus, kes kõik püüdsid enne hääletamist volikogu liikmeid veenda oma valla ja maakonna poolt otsustama.

Nõva rääkis paralleelselt Lääne-Nigulaga läbi Harjumaal asuva Padise vallaga. Kõne all oli ka valla poolitamine – üks osa Lääne-Nigula osana Läänemaal, teine Padise osana Harjumaal.

Martnal olid pooleli läbirääkimised Ridala vallaga. Ettepaneku läbi rääkida oli Martna teinud juba 2013. aasta jaanuaris. Ridala võttis ettepaneku vastu, aga läbirääkimistest asja ei saanud. Mullu juunis tuletas Martna Ridalale meelde, et kõnelused on pooleli. Ridala rääkis selleks ajaks juba Haapsaluga läbi ja teatas, et on nõus kaasama ka Martna, kui Haapsalu sellega nõus on. Mullu augustis teatas Haapsalu linnaeape Urmas Sukles, et nemad Martnast huvitatud ei ole. Nii jäi Martna ainsaks võimaluseks Lääne-Nigula.

Martna vallavanem Tiit Aavik on tänini veendunud, et Martnal olnuks parim liituda Ridalaga. „Üks ei ole liiga suur ja teine ei ole liiga väike. Kumbki ei ole linn,” põhjendas Aavik. Martna inimeste tee Haapsallu läheb läbi Ridala. Noarootsi ei olnud ühinemisläbirääkimistest üldse eriti huvitatud ja taotles valitsuselt erandit üksi jätkata. Vastus oli eitav, sellele vaatamata ütles Noarootsi vallavanem Triin Lepp mullu augustis Lääne Elule, et on tõenäoline, et volikogu teeb otsuse, et vald jätkab iseseisvalt. „Siis me, jah, tõenäoliselt reformimänguga kaasa ei lähe,” ütles volikogu esimees Margus Laidmets toona.

Ühinemisotsus pidi tehtama 2016. aasta novembri volikogus, kuid võeti päevakorrast maha. Detsembris kiitis volikogu ühinemise siiski heaks. Noarootsist nagu ka Martnast ja Kullamaast saab uue Lääne-Nigula osavald, kellel on oma osavallakogu, mis on suure volikogus nõuandvas staatuses. Osavallaks saamist kaalub ka Nõva, aega on selleks sügiseni.

Kõige valutumalt kulgesid Ridala ja Haapsalu kõnelused, kui mitte arvestada, et nimi oleks ühinemise peaaegu nurjanud. Lõpuks lepitati siiski kokku, et nimeks saab Haapsalu linn.

Virtsus Rahu 1 elumaja ja abihooned on kõik ühte nägu ja tegu – kollase laudise ja punase katusega. See oli ka üks põhjusi, miks Virtsu arenguselts just Milla ja Raivo Rahu kodumaja tänavu Virtsu kaunimaks valis.

● KODUKAUNISTAMINE

Rahud Rahu tänavast

Virtsu kaunima kodu omanik Milla Rahu: eks igäihele ole oma kodu ilus!

KAIE ILVES
kaie@le.ee

„Rahu tänav, aga silti ei ole näha. Kuuseheki varju jääb,” juhatas telefonitsi Raivo Rahu, Virtsu 2017. aasta kaunima kodu peremees.

Rahud Rahu tänavast ei ole juhuslik kokkusattumus. Rahu tänav on saanud nime samanimelise pere järgi. Millal täpselt, ei oska Milla öelda, aga see juhtus, kui maju sai nii palju ritta, et andis tänav mõõdu välja.

Koosolek otsustas

Oma maja hakkasid Milla ja tema abikaasa Paul ehitama 1957. aastal. Poeg Raivo, kellega Milla nüüd kodu jagab, oli siis kuue- ja poeg Rein seitsmeaastane. Esialgu elati hoovimajas. Nelja-viie aasta pärast sai maja valmis. Siis kutsunud üks naaber, siit kolmas maja, näitab Milla käega, tänav koosoleku kokku. Millat ja Pauli ei kutsunud, ja niimoodi tagaselja see asi otsustatigi – sai Rahu tänav. „Ju kartsid, et hakkame protestima, ja oleks hakanud ka. Mina ei oleks selle nimega leppinud,” ütleb Milla.

Seda, miks tänavale just nende nimi pandi, Milla ei tea. „Hea rahulik on siin küll,” ütleb Milla. Maantee pole kaugel, aga automüra ei kosta. Tänav ise on piske jupike, üks väikene mängumaja moodi elamu teise kõrval. Mängumaja meenutab ka Milla ja Raivo maja, mis lõpetab tänav. Edasi tuleb mets.

Maja on kollase voodri ja punase katusega, pruuni lattaia taga. Lattaia ees on lillepeenar. Lattaia taga, akna all on roosi-põõsas, maja nurga peal õitseb jasmiin, trepi ees võrel ronib elulõng, keset õue on hiiglasuur ümaraks pügatud jugapu, kasvama pandud millalgi siis, kui maja valmis sai. Igal juhul oma 50 aastat tagasi. „Raivo pügab teda aasta paari tagant,” ütleb Milla.

Kui palju hiiglaste vormi lõikamine aega võtab, ei oska Milla öelda. Enamasti on ikka nii, et kui Milla õue peale tuleb, on Raivo juba pügamise lõpetanud. Raivo enda käest küsida ei saa, sest teda ei ole kodus. Kiired asjatöimetused Pärnus, on ta ütelnud, ja seda, et ega tema sellest kauni kodu tiitlist, majast ja aiast suurt rääkida tea. See rohkem ema töö ja tegemine. Milla ütleb täpselt sedasama. Et mis nüüd tema. See ikka roh-

Rahu 11 perenaine Milla Rahu ise arvab, et pole nende majapidamises erilist midagi. Aias peenraid köpitseb ta aga iga päev.

kem Raivo tegemine ja töö. Ega Milla ise jaksagi.

„Palju teil vanust on?” uurin. Tuleb välja, et 88 ja üheksas läheb. Ja üldse. „Ei meil ole siin midagi vaadata,” ütleb Milla. Kojatrepi kohal ripub punaseid ja roosade õisi täis ampel, õunapu otsas siniseid ja valgeid õisi täis ampel. Väga kaunid. Milla raputab pead.

„Mullu oli mul ikka ampleid rohkem, olid kõik maja taga,” ütleb Milla. Aga ei siis tulnud keegi, tuldi nüüd, kui ampleid on ainult kaks. Kui Virtsu kauni kodu komisjon maja vaatamas käis, oli Milla parasjagu toas ega saanud jaole. „Minias nendega rääkis. Ei mina tea, mis nad leidsid siin ilusa olevat,” ütleb Milla. „Oleks ma teadnud, ma oleks neile öelnud, et põle siin ilusat midagi.”

Ühte nägu hooned

Virtsusse tuli Milla Paatsalust Varbla vallast. Pivarootsis sündinud Milla töötas sides, mees oli kalur. „Mehe vend oli Virtsus, kutsus meid ka, siis tulimegi,” ütleb Milla. Hoovimajast, kus toona mõned aastad elati, sai saun,

Maja taga on hästi hooldatud kartulimaa ja lillepeenrad.

samamoodi kollase voodri ja punase katusega.

Üldse on Rahude hooned kõik ühte nägu ja tegu – olgu elumaja, saun, kuur või garaaž, kokku üheksa katust, kõik punased, hooned ise kollase voodriga. „Poiss on teinud,” ütleb Milla.

„Aga kes aeda ja lilli sätib? Ikka teie?” pärin. Milla rehmab käega, nagu oleks see tühi asi, ja

ütleb: „No palju ma jõuan. Natukehaaval teen.”

Kui Rahude aias ringi vaadata, ei leia sealt laokil rehapulka. Kõik on tipp-topp, nagu oleks hoolas käsi just lõpetanud rohimise, pügamise, rehitsemise, kastmise. Puuriidad on laotud nagu joonlaua järgi. Muru on nagu golfimuru, siin-seal üksikud marienroosid. Milla takseerib muru umbusklikult ja üt-

leb: „Näh, sai ju poisile üteldud, et tulevad külalised. Muru puhata niitmata!”

Milla meelest tahaks pügada ka luuderohi, mis sauna seinakatab. Luuderohi, muidu, on väga kapriisne, kardab külma ja kuiva, mandril ei kasva. „Kuidas ta siis siin kasvab?” küsin. „Ikka ise,” ütleb Milla ja kehitab õlgu. „Aga tõin ma ta Muhust,” ütleb Milla.

„Näe, nii pikuke oli. Vaksa-pikkune,” ütleb Milla ning näitab pöidla ja nimetissõrmega. Luuderohi võtnud vees juured alla, esialgu kasvanud toas, siis pannud Milla ta sauna seinakatte ja luuderohi hakanud seinakatte mööda üles ronima. Nüüd katab toonane jupike mitu head ruutmeetrit ja tundub, et tal meeldib seal väga. „Ilus on ta küll,” ütleb Milla.

„Mis sort see on?” uurin üksiku õunapu koht. „Kes seda teab,” ütleb Milla. „Rohkem puid eesaias pole?” – „Ei ole. Mets siinsamas. Seal puid küll!” – „Aga muidu ikka iga päev toimetate aias?” – „Ikka jah. Eile puhasta-

Virtsu kaunis kodu

- Heidi ja Harry Vatsfeldt, Kaare tn 3 kortermaja, Alexela tankla (2012)
- Maime ja Üllar Sarapik, Malle Kiisk ja Andres Alt, Kaare tn 5 kortermaja (2013)
- Elvi ja Rein Maas, Mardo Leiumaa, kortermaja Tööstuse 2 (2014)
- Marje Tiido ja Tiit Leibak (2015)
- Marika Maas ja Veiko Jõgi (2016)
- Milla ja Raivo Rahu, Liia ja Volli Veek (2017)

ALLIKAS: VIRTSSU ARENGUSELTS

sin lillepeenart seal taga. Otseti maas, täna käib pea ringil!”

Kui Rahude eesaed on nagu piltpostkaart, siis maja taga laiutab tubli tükk kartulipõldu, aga ega seegi iluast suurt erine. Ei mingit maltsa ega virnarohu. Kartul lobbab. Vasemal vohavad rabarbrid, sealsamas rida õunapuid. „Paar kuldrenetti on ka,” ütleb Milla rahulolevalt. Kuldrenett on Milla lemmikõun. Kartulimaa taga laiutab triiphooe, tomatid ja paprikad ulatuvad laeni. Muru on ikka golfimuru. Muru niitmise päev on muidu reede.

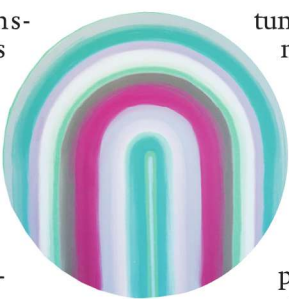
Pojengid peenas on ära õit senud. „No näete! Ma ju ütlesin, et ilusat pole siin midagi,” ütleb Milla võidukalt. Ilus ümar põõsas maja taga ei ole veel puhkenud. Elulõng ei tahtvat kasvada, vesi vaob räästast peale. Patta istutatud krüsanteemi õitsemise aeg on ümber. Milla takseerib närbunud õisi. „Peab ära noppima,” ütleb ta, ajab end paja kohalt püsti, sirutab selga, seirab kartulipõldu ja tähendab: „Jah, oleks ma selle komisjoni kätte saanud, ma oleks ütelnud, et pole siin ilusat midagi. Ainult kartulipõld. Minias ütles, et komisjon ütelnud, meil olla kõige ilusam maja. Tavaline maja on. Nagu igal teisel. Ma oleksin neile ütelnud, aga vaat ei saanud ju jaole.” Küsin, kas Milla teab teisi Virtsu kauni kodu tiitli saanud. „Üks Maasi-nimeline sai. Ja Leibaku-nimeline,” ütleb Milla. „Aga neil on siis ilusam või?” uurin. „Eks igaüks tee, nagu suudab ja oskab. Eks igäihele ole oma kodu ilus,” ütleb Milla.

Liia ja Vooli Veek olid Lääne Elu Virtsus käigu päeval kodunt ära, nende koduaiast ilmub lugu, kui liliad õitsema hakkavad.

Lex Zooz jäädvustas unenäolise metsa

Haapsalu kunstikooli galeriis avas oma isikunäituse monummentaallija ning tänavakunstnik Lex Zooz, kes võitis tähelepanu oma seinamaalingute ja Krimmi holmil vana kalakombinaadi varreis.

Tagasipöördumine.
ARVO TARMULA

Haapsalu kunstikooli direktor Marika Aedviir ütles, et tutvus Lex Zoozi loominguga just seal. „See oli muljetavaldav,” märkis Aedviir. Toonasest tutvusest sündis näitus kunstikooli galeriis, Lex Zooz eksponeerib suureformaadilisi akrüülmaale, millel on omalaadne ruumiline efekt – tasapinnalised maalid tunduvad kolmemõõtmelistena.

Kümmekond maali ühise pealkirja all „Põhja mets” on Lex Zoozile iseloomulikult esteetiliselt, domineerivad õrnad toonid, elementidena on kasutatud juuri, jääpurikaid, oksid, tüvesid. Maalid mõjuvad unenäoliste vaikeludena, õhulise päris metsa või maastikuna, kuhu vaataja on oodatud.

„Improviseerisin metsa teemal,” ütles Lex Zooz. Oma loomingu lahtimõtestamisel on ta napisõnaline nagu alati. Nii nagu oma pärisnime ja nägu ei avalikusta ta ka oma loomingu tagamaid. „Ma tahaksin, et igatüki ise vaataks, mõtleks ja

tunnetaks, mida need maalid tahavad öelda,” ütles Lex Zooz.

Galerii seinale on kunstnik siiski jätanud oma mõtteid loodu teemal.

„Põhjamaa lõputud sinised metsamaastikud võtavad sind vastu vaikselt ja lugupidamisega,” kirjutab Zooz.

„Külm tuul värskendab teadvust, pehme taevast rahustab mõistust, härmatis soojendab südant, kivid ja mäed näitavad teed. Võib-olla seal saad sa kuulata iseennast.”

Näitus on komponeeritud omalaadse improviseeritud teekonnana, see algab udust ja külmunud juurtest, kulgeb läbi kaasiku, videviku ja polaarvalguse esimese lumeni ning lõpeb tagasipöördumisega.

Maalid moodustavad seeria ka kompositsiooniliselt: ringikujulised maalid vahelduvad ruudukujulistega, suurus on kõigil üks. Seeria lõpp pealkirjaga „Tagasipöördumine” on raamimata ring.

Lex Zooz on maalimist õppinud Tallinna rakenduskunsti erakoolis ja Tallinna ülikoolis ning lõpetanud 2013. aastal Peterburi riikliku kunsttööstusakadeemia monumentaalmalijana.

Lex Zoozi näitus galeriis on avatud 29. juulini.

KAIE ILVES

UUS NÄITUS

Graafikanäitus nagu aken

Haapsalu linnagaleriis avatud näitus „Mõtte jõud” pole klassikalises mõttes mitte ühisnäitus, kus on eksponeeritud mitme kunstniku tööd.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Sedapuhku on kunstnikud Mariliis Oksaar ja Tõnis Kenkmaa välja pannud ühiselt sündinud graafika.

Mariliis Oksaar ja Tõnis Kenkmaa peidavad end ühise signatuuri Prints by TM all ja kunstnikepaari sõnul on nende looming läbi ja lõhki ühistöö. „Protss näeb välja nii, et alustame koos, ja siis hakkab asi kulgema: arvutis on fail lahti ja käimegi koradamööda, üks teeb natuke, siis teine,” kirjeldas Mariliis Oksaar loomingulist protsessi. „See on selline mõtte põrgatamine, kuni lõpuks tuleb tulemus,” lisas ta.

Jagatud vastutus

Küsimusele, kas töödest on vaatajal võimalik aru saada, kumma panus on olnud suurem, vastas Tõnis Kenkmaa, et see ei ole eesmärk: „See, kas kusagil on kellegi käelligutust rohkem või vähem olnud, on meie endi teada.”

Kunstnikepaar kinnitas, et tülisid neil ühises loometöös ei teki. Kui mõni kavand jääbki esitsa seisma, siis tihtilugu tuleb see veidi hiljem taas päevakorra le ja leiab õige lahenduse.

Noorte kunstnike sõnul on ühistöö üks eeliseid jagatud vastutus. „Üksi tehes tuleb tih-

Kunstnikud Mariliis Oksaar (vasakul) ja Tõnis Kenkmaa loovad graafikat ühiselt.
ARVO TARMULA

tipeale pinget, et ei tea, kas on nüüd valmis ja kas tulemus on õige. Koos tehes saab alati öelda, et mis meeldib, on minu, ja mis ei meeldi, on teise tehtud,” ütles Oksaar.

Ühistöö sai Oksaare ja Kenkmaa sõnul alguse ühisest näituseprojektist. „Kõik kirjutasid näituseprojekte ja ka meie kirjutasime koos projekti näituseks, kus oleksid ainult pildid, mis meeldiks inimestele ja mida saaks ka kodus kasutada,” kirjeldas Oksaar. Noored kunstnikud said

toetuse ja näitus sündiski. „See oli meile natuke ka testprojekt, kas suudame koos teha, ja siiani on see olnud meie parim ot-sus,” kinnitas Oksaar.

Haapsalu linnagalerii näitusel on graafika aastaist 2012–2015. Kunstnike sõnul on näitusel tegelikult kolme näituse materjal.

Need, keda on linnagaleriis vahepeal eksponeeritud installatsioonid ja moodsad lähenemised kunstile ära hirmutanud, võivad nüüd rõõmustada: „Mõtte jõud” on üks nii klassikaline graafika-

näitus, kui üldse olla saab: palju pilte, puhtad must-valged toonid, klassikalised tehnikad – ofort, li-noollõige, siiditrükk jts.

Mustvalge võlub

Kunstnikud tunnistasid, et värviküllasest maalist erinevalt on just mustvalge graafika see, mis neid võlub, sest mustvalge graafika lihtsustab tekkinud stseenide kirjeldamist ja aitab niimoodi keskenduda kujundite kõikvõimalikele tähendustele.

Kenkmaa ütles, et installatiivne ja kontseptsiooninihkega moodne kunst ei erine graafikast nii väga, sest graafikas saab neidsamu asju tasapinnaliselt välja mängida: „Me ei ehita asju materjali, vaid leiame sellele pildilise vaste.”

Oksaare sõnul ei mõtle nad pilte tehes kuigivõrd sellele, kuidas vaatajaile meeldida, vaid peamine on, et endal oleks tore ja lõbus: „See hea tuju kandub piltide kaudu edasi ja meeldib ka vaatajaile.”

Kenkmaa täiendas, et nende graafikalooming on selline, mis ei ründa kedagi ega midagi, vaid on nagu aken. „Kui meie pilt on kusagil kodus, siis sellesse aknasse pilku heites saab meie mõtteviisiga kaasa minna ja siis jälle oma ruumis edasi toimetada,” kirjeldas ta.

SUL ON ÕIGUS SAADA RIIGI TOEL KVALITEETSET ÕIGUSABI

Eesti Õigusbüroo OÜ jagab Eesti inimestele soodsat õigusabi. Esimesed kaks tundi on tasuta! Õigusabi osutamist rahastab Justiitsministeerium.

Õigusabi antakse üle Eesti väheste eranditega kõikides juriidilistes küsimustes ja kõikides vormides: kohapealne konsultatsioon, telefoni ja e-kirja teel ning veebis. Kliente nõustatakse nii kohtuvälises menetluses kui ka kohtus. Samuti aidatakse dokumente koostada ja ametiasutustega suhelda.

Tasuta õigusabi saamiseks tuleb sõlmida kliendileping ning tasuda 5 eurot lepingutasu.

Lisainfo ja registreerimine:

www.juristaitab.ee

tel: 6 880 400

e-post: abi@juristaitab.ee

JUSTIITSMINISTEERIUM

EE
ÕIGU § TI
BÜROO

● HAAPSALU AJALUGU

Haapsalu linnamüür pakkus uurijatele üllatusi

Kevadised kaevamised Haapsalu vanalinnas näitasid, et linnamüür polegi kulgenud sirgelt piki Rüütli tänavat, nagu on seni arvatud, ning müüri alt välja tulnud lepavaiad võivad anda infot linnamüüri vanuse kohta.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

„Selle aasta kevad on linnamüüri asjus olnud nii leiurohke, et tuleb teha linnamüürist üks uus kokkuvõte,” ütles kaevamistel arheoloogilist järelevalvet teinud arheoloog Anton Pärn. Ta ennustas, et kokkuvõtet võiks oodata järgmiseks kevadeks.

Haapsalu keskage se linnamüüri olemasolu pole ammu enam uudis – juba 1950. aastaist on kõikvõimalike kaevamiste ajal siin-seal paljastunud linnamüüri juppe ja 1965. aastal on seda esimest korda ka pikemalt pildistatud. Üllatusi aga jätkub. Kuigi Linda tänav ja Viieristi vaheline linnamüüri lõik oli ka seni kõige paremini teada, töid kevadised kaevamised Anton Pärna sõnul just siin palju uut infot.

Põnevaimaks avastuseks peab Pärn, et pärast Peetri maja on linnamüür teinud jõnksu ja kulgenud Väike-Mere tänav alguseni teisel pool tänavat. „Alguses ei saanud me aru, miks see nii on, aga põhjus on lihtne – sellesse kohta jäi kõige suurem nõgu, mis lahe poolt vanalinna sisse tungis,” selgitas Pärn. „Linnamüür oli nii mastaapne ehitis, et hilisema vajumise vältimiseks otsustati ilmselt müüri mitte nõost läbi viia, vaid teha väike kaar ümber selle,” lisas ta.

Arvestades, et just merepoolses küljes on müür kõige paksem, püstitas Pärn hüpoteesi, et ilmselt tuleks keskage set Haapsalu linnasadamat otsida Linda ja Poska tänav vaheliselt alalt.

Põllukivid ja lepavaiad

Et müürijõnksu ei osatud torustiku projekteerimisel oodata ega olnud tööd tehes võimalik trassi asukohta muuta, tuli umbes 2,5 meetrit linnamüüri lammutada. Pärna sõnul tehti seda raske südamega, kuid iga halb asi on ka millekski hea – see andis võimaluse esimest korda uurida linnamüüri kogu sügavuses ja saada aimu müüri ehituslikust poolest.

Kaevamised näitasid, et linnamüür on rajatud massiivsele põllukividele. Pärna sõnul on tööde mastaapsus muljetavaldav. „Kui palju tuli selliste tööde kavandamisel ja planeerimisel mõelda logistikale,” arutles Pärn. „Sajad, võib olla tuhanded kivid tuli kokku koguda ja kohapeale transportida,” jätkas ta. Arheoloog oletas, et küllap kasutati enamjaolt ranna ääres leidunud suuri, ligi meetrise läbimõõduga kive. „Nende kokkukogumine muutis ilmselt ka rannääre visuaalset palet,” rääkis Pärn.

Kivide alt tuli välja seitse 10–12 cm läbimõõduga kahest küljest tahutud lepavaia, mis olid paarikümnesentimeetriste vahedega rammitud savikihi sisse. „Tõenäoliselt selleks, et müüri alumisi suuri kive niiskes pinnases fikseerida,” selgitas Pärn.

Leitud lepavaiad on nüüd jõudnud Tartu ülikooli teaduri-

Arheoloog Anton Pärn loodab kevadeks kokku kirjutada uue kokkuvõtte Haapsalu linnamüürist.

ARVO TARMULA

Linnamüüri alt leitud vaiad võivad anda aimu müüri vanusest.

te kätte. Lootus dendrokronoloogia ehk puu aastaringide järgi lepapuude vanust määrata läks vett vedama. Anton Pärna sõnul vaatas teadur Alar Läänelaid küll vaiad üle ja ütles, et vaiadeks on kasutatud ilmselt paarikümne aasta vanuseid lepapuid, kuid millal lepad maha võeti, ei saadud teada. Pärna sõnul on põhjus selles, et lehtpuude kohta pole dendrokronoloogilisi graafikuid. „Dendrokronoloogiat saab teha okaspuudel ja siis peab ka puul olema vähemalt 70 aastaringi,” selgitas ta.

Nüüd on vaiade vanuse määramisel lootus raadiosüsiniku analüüsil. „Loodan väga, et septembri lõpus on meil vastused käes,” oli Pärn lootusrikas.

Arheoloogi sõnul pole huvitav mitte ainult vaiade vanus, vaid ka see, kuidas nad maa sisse on saanud. „Kõik viitab sellele, et vaiade rammimiseks on ihurammu kõrval kasutatud ka mehhanisme. Selliseid vaiaramimijaid on teada keskage sest Tallinnast,” tõi ta näite.

Anton Pärna sõnul on linnamüüri lõigukesi tulnud välja küll

Linnamüüri alumine kiht koosneb massiivsetest maakividest.

Haapsalu linnamüür teeb Rüütli tänaval jõnksu.

siin ja seal, aga kuidas linnamüür tegelikult kulges, ei teata. Selge pole seegi, kas müür ümbritses tervet keskage set Haapsalut või tegi seda vaid osaliselt. „Näiteks linna idaküljelt, Vee tänavalt pole me leidnud linnamüürist ühtegi jälge,” ütles Pärn.

Arheoloog ütles, et on ka varem viidanud võimalusele, et ida-ehk Vee tänav poolsest küljest võis linn olla avatud – seal võis asuda soine ala, kustkaudu oli nagooni raskem linna pääseda. Võib-olla asus seal ka kohalike kalurite sadam.

Allikais on mainitud viit linnamüüri väravat: Vee, Saksa, Vene, Karja ja Suur Rannavärv. Linda ja Rüütli tänav ristumisel asuv Saksa värav on mainituist õigupoolest ainus, mis ka maapöüest üles on leitud.

Kevadiste kaevamistega tulid Saksa värava müürid taas päevavalgele ja tänu sellele osatakse nüüd selle suurus paremini ette kujutada. Pärna sõnul on Saksa värava mõõtmed olnud ilmselt 8 x 12 meetrit.

Suure Rannavärava asukohaks on oletatud Viieristit, kuid

sel kevadel sealt väravat ei leitud. Küll aga tuli Poska tänav juurest mõnemeetrise vahega välja kaks linnamüüri esist paralleelset müüri. „Nii et võiks oletada, et Suur Rannavärv võis olla suunatud Poska, mitte Suur-Mere tänav poole,” ütles Pärn ja lisas: „Igal juhul andis see mingi vihje, millega tasuks edaspidi tööd teha.”

Vee väravat on otsitud nii Jaani kui ka Rüütli tänav otsast, Vene väravat Ehte ja Wiedemanni tänav vahelt, Karja väravat vana tuletõrjemaja juurest, kuid seni tulutult. „Tõstame käed üles, ei oska midagi öelda,” tunnistas Pärn.

Küsimusi on rohkem kui vastuseid

Nii nagu on linnamüüri kulgemine selgusetu, pole selge ka selle vanus.

Üks segaduse põhjustajaid on kuulus kroonik Balthasar Russow, kes oma 1570. aastail ilmunud kroonikas üheksa müüri-ga piiratud linna hulgas Haapsalut ei märgi. „Ajalooselased on võtnud seda kui tõsist viidet, et Haapsalus linnamüüri polnudki, ja see on hilisemal aegadel ka uurimist pärssinud,” rääkis Pärn. Russowi kroonikast erinevalt on Haapsalu rae protokollides viiteid linnamüüri olemasolule 1550. aastaist. Enamasti on müüri märgitud kohaviitena, nt mingi asi asus linnamüüri ääres.

„Me ei oska müüri ehitusaega määrata,” tunnistas Pärn. „Oleme üksmeelselt arvanud, et kindlasti ei saanud see olla pärast 1560. aastaid, kui oli alanud Liivi sõda. Sõjasündmustes selliseid mastaapseid ehitusi ette võtta polnud võimalik,” selgitas ta.

Pärn pakkus, et võib-olla oli müüriehituse ajendiks 15. sajandi esimesel poolel toimunud viitaalivendade rünnak ja linna mahapõletamine. „15. sajandi lõpp või 16. sajandi algus – kuhugi sinna tahaks müüri ehitamise paigutada,” arutles arheoloog. Ta lisas, et muidugi polnud 1,2 kilomeetri pikkuse linnamüüri ehitus ühe-kahe aasta töö, pigem võis selleks kuluda kümme aastat: „Võib-olla ei saadudki seda müüri valmis.”

Pärna sõnul ei saa linnamüüri vaadata kui asja iseeneses. „Linnamüüri endale uuesti lahti mõtestades ei saa seista seljaga lin-nuse poole, vaid neid tuleb koos käsitleda,” ütles ta. Arheoloog tõi näite, et 15. sajandil ehitati valmis suur linnus. „Kas üks linn, riigi keskus, elas korraga üle kaks suurt ehitust, mis nõudsid ressursi, käsitöömeistreid, ehitustöölisi jne?” küsis ta reetooriliselt.

Kevadiste torutöödega paljastunud linnamüüri uurimise võttis Pärn kokku lausega: „Mõned piirid on läinud konkreetsemaks, mõned hägusemaks ja mõned varasemad hüpoteesid seatud kahtluse alla.”

2. x ERAKOGU
REKONSTRUKTSIOON ANTON PÄRN / INDREK VAINU

lastekas

Tekst Aidi Vallik
Pilt Ott

TÄDI JUULI

JULIS TULEB

TÄDI JUULI,

RÕÕMUS, SOE JA LAHKE.

KÜLAKOSTI KAH VEEL

TOOB TA SELJA-SÜLEGA,

NII ET VAAT JÄÄB ÜLE KA!

MARJU KOHVRID-KOMPSUD TÄIS,

NII KÜLAKORDA RINGI KÄIB.

SOOJAKS KÜTAB VEE JA ÕHU,

PRUUNIKS VÕÕPAB NÄO JA KÕHU

TÄDI JUULI

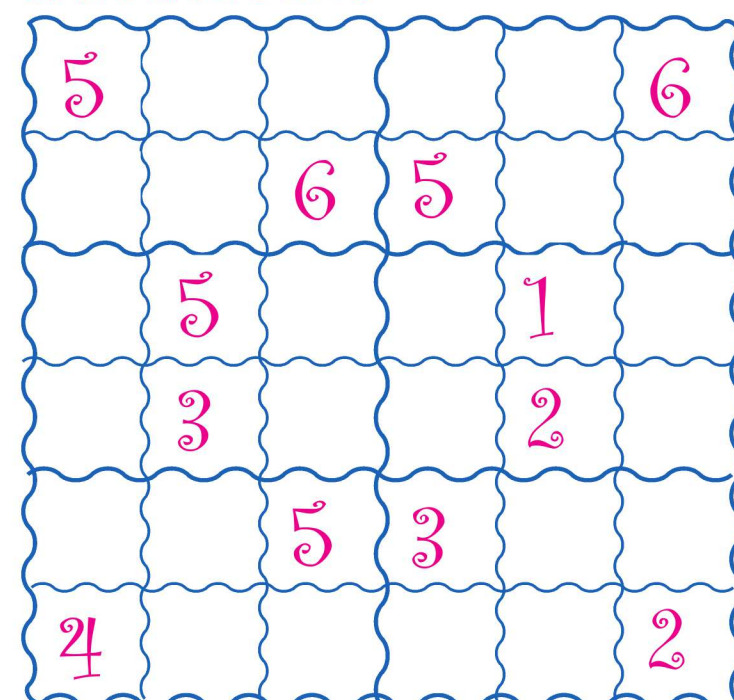
JULIKUUS.

MEIL VARBAD VEES

JA MARJAD SUUS.

LASTESUDOKU

KINOFILM

„TÜDRUKUTEÕHTU“

„Eitide“ stsenaristide pööras täiskasvanuile mõeldud komöödias „Tüdurukutehtu“ kohtuvad pärast kümmet aastat ülikooliaegsed parimad sõbrad (Scarlett Johansson, Kate McKinnon, Ilana Glazer, Jillian Bell ja Zoe Kravitz), et veeta metsik tüdurukutehtu Miamis. Raju pidu võtab aga hirmallakalt sünge pöörde, kui nad kogemata meesstriipari tapavad. Ootamatu si täis õõ ja kaoses lahenduste otsimine sunnivad naisi aga olulisel hetkel veel enam ühte hoidma.

16. juulil kell 17.30; 20. juulil kell 19 Haapsalu kultuurikeskuses. Pilet 4 €. Alla 14 a keelatud!

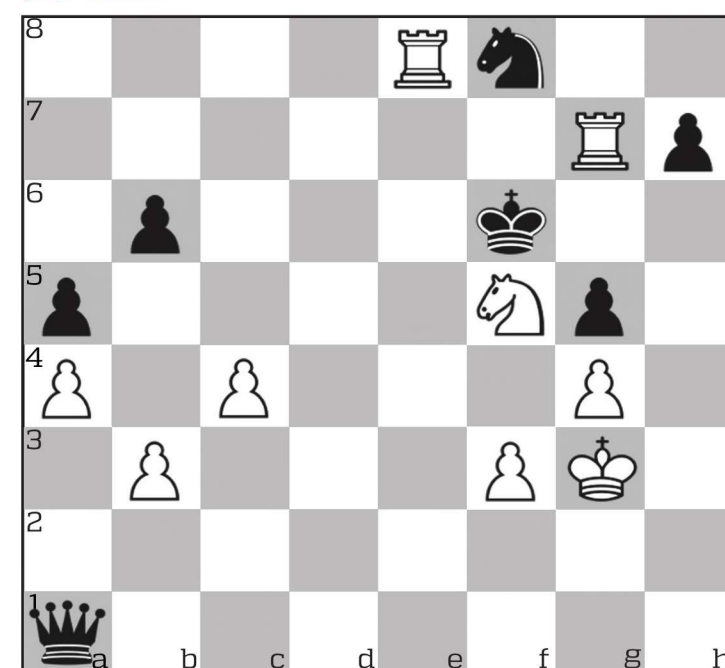

„AHVIDE PLANEEDI SÕDA“

Inimeste ja ahvide koosseksisteerimine on jõudnud terava konfliktini, mille vaenupoolteks on Caesar (Andy Serkis) koos oma ustavate liigikaaslastega ning halastamatu Kolonel (Woody Harrelson), kes juhatab inimeste raskelt relvastatud vägesid. Pärast seda, kui ahvide leer kannab ränkraskeid kaotusi, saab Caesari eesmärgiks kättemaks omade eest. Varem või hiljem lähevad nad Koloneliga vastamisi lahingus, mis määrab mõlema poole saatuse ja selle planeedi tulevikku. Filmi „Ahvide planeedi sõda“ lavastaja on Matt Reeves, osades Andy Serkis, Woody Harrelson, Steve Zahn, Judy Greer, Sara Canning, Ty Olsson ja teised.

16. juulil kell 15; 19. juulil kell 19; 20. juulil kell 21 Haapsalu kultuurikeskuses. Pilet 4 €. Alla 14 a mittedoovitatav!

MALE

LP RISTSÕNA- JA MALELAHENDAJAD

Eelmise nädala vastused: Lxh7; Rxh7; Vh6+; Rg8; Vh8#.

Matt kahe käiguga.

Leidke tänasest ristsõnast lahendus vastuse realt.

Eelmise nädala vastused: Indrek Treufeldt; Lembit Peterson.

Lahenduse ootame hiljemalt järgmise nädala reedeks aadressil reklaam@le.ee või Posti 30, Haapsalu. Juulis õigesti vastanute vahel loositakse välja Lääne Elu meeneid.

The crossword puzzle grid is filled with the following words:

- 1. eesti keel
- 2. Euroopa riikide ühendus
- 3. väiksem kõrge puu
- 4. Leedu domeen
- 5. kala
- 6. Ukraina domeen
- 7. EL ajut. juhtmaa 2017
- 8. hüüdsõna jälle linn Itaalias
- 9. is. as. anno ülev mõte
- 10. okaspuu
- 11. tänav (pr)
- 12. lumm
- 13. köögivilj
- 14. tavaline
- 15. unelmad
- 16. tip-... Ernesto Che ...
- 17. näiteks
- 18. posti-agentuur
- 19. keemil. ühendid
- 20. ilmet võtma
- 21. tipparst (in + n)
- 22. jäakülm
- 23. pagulased
- 24. poliitik
- 25. saar Riia lahes
- 26. suli
- 27. aasta riik Aasias
- 28. E. poliitik (in + n)
- 29. f. režiss. (eesn)
- 30. vide infra
- 31. jõuliselt
- 32. kuningas piiblis
- 33. versus
- 34. A. Saali teos
- 35. vahvama
- 36. koht kaelal
- 37. Araabia rändur
- 38. ajaraamatuid 1.
- 39. mehenimi
- 40. rand Peipsi ä. maa...
- 41. hoolit-sevaks
- 42. boor
- 43. turvakoht
- 44. naisenimi
- 45. EL probleem
- 46. istu (ingl)
- 47. pinnamõõ
- 48. tänav Tallinnas
- 49. t. valgustit
- 50. peaminister
- 51. linnu kodu
- 52. hõbe
- 53. lapse-ootel
- 54. end. Hps. psühhol
- 55. ärimees
- 56. Eesti lõunap. küla
- 57. plaatina ülal
- 58. naisenimi
- 59. 2 x vok
- 60. saksa k. art
- 61. küla
- 62. aastatuhat
- 63. läti maletaja
- 64. 1000.
- 65. kuu segav Eesti
- 66. raadium
- 67. haigus
- 68. USA end. president
- 69. kodumaa
- 70. määre
- 71. pinnamõõt ehk

E 17. juuli

07.35 Aia elu **07.40** Osoon **08.10** Maahommik **08.55** Ihult ja hingelt **09.45** Riigimehed **10.15** Hommik Anuga **11.30** Kapist välja **12.00** Reisile minuga **12.25** Osoon **12.55** Kapital **13.25** Elu lugu **13.40** Meie inimesed **14.00** Prillitoos **14.55** Meie maailm **15.50** LIVEstonia **16.20** Unistuste aiad **17.10** Öne 13 **17.40** Ihult ja hingelt **18.30** Aktuaalne kaamera **18.45** Pehmed ja karvased **19.05** Eesti lood **19.35** Hajameelselt abielus **20.05** Jäljetu sõda **21.00** Aktuaalne kaamera. Ilm **21.25** Sport **21.35** Eesti mäng **22.05** Alpimaja **23.05** Kaardimaja **23.45** Pehmed ja karvased **00.08** ERR.ee uudised

06.10 Multifilmid **08.00** Suve-reporter **09.00** Purunenud elud **10.00** Öökuninganna **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Armastuse maitse **12.30** Kaks kanget Lõuna-Ameerikas **13.30** Peitusemeistrid **14.00** Meie Charly **15.00** Küladektiivid **16.00** Tüdruk nimega Elif **17.00** Armastuse maitse **18.00** Purunenud elud **19.00** Öökuninganna **20.00** Suve-reporter **21.00** Heeringas Veenuse öäl **21.30** Meie Bullerby **22.00** Meie aasta Siberis **22.30** Viimane võmm **23.30** Köök **00.00** Unustamatu **00.55** Kaks kanget Lõuna-Ameerikas **01.50** Viimane võmm **02.35** Suve-reporter **03.30** Küladektiivid **04.15** Tüdruk nimega Elif **05.00** Saage tuttavaks **05.20** Peitusemeistrid **05.45** Köök

06.15 Multifilmid **07.05** Käsna-Kalle Kantpüks **07.30** Taevane armastus **08.30** Meisterkook **09.25** Võimalik vaid Venemaal **09.55** Kirgede torm – armastuslood **11.00** Vaprad ja ilusad **11.35** Top Shop **11.50** Kättemaksukontor **12.50** Kättemaksukontor **13.55** Südameasi **15.00** Võimalik vaid Venemaal **21.30** Suvesangarid **22.00** Papad Mammad **23.00** X-Meeste algus. Wolverine **01.10** Sherlock New Yorgis **02.05** Moodne perekond **02.35** Papad Mammad **03.30** Võimalik vaid Venemaal **04.05** Suvesangarid **04.35** Suvised Seitsmesed **05.25** Südameasi

07.00 Muumide maailm **07.10** Karusmarjad metsikus looduses **07.35** Kati ja Mimmu **07.45** Džungliässad **07.55** Beni ja Holly väike kuningriik **08.05** Priit ja Prääks **08.20** Vahva Roosi **08.30** Dimitri ja sõbrad **08.35** Suur pahandus **09.00** Miriami tuulelohe **09.05** Tantsuakadeemia. HMIJ. Hirm millestki ilma jääda **09.30** Kadunud tsivilisatsiooni jälgedel **10.00** Mustad lesed **10.55** ETV live **11.54** ERR.ee uudised **16.00** Lastetuba **16.15** Muumide maailm **16.25** Papist poisid **16.30** Oktonaudid **16.40** Džungliraamat **16.50** Hiir Hops **17.00** Karusmarjad metsikus looduses **17.25** Kati ja Mimmu **17.35** Vahva Roosi **17.45** Džungliässad **18.00** Lassie **18.25** Tugitoolisport **18.30** Beni ja Holly väike kuningriik **18.40** Tuutu ja Potsu **18.55** Pörsas Peppa **19.00** Kosmoselendurid **19.10** Mis? Miks? Kuidas? **19.20** Aktuaalne kaamera **19.30** Rakett 69 **20.00** Metsapeatus **20.30** Mehed ja mõrrad **21.00** 4x4. Tadžikistan. Türgmenistan. Usbekistan **21.30** Oleg Sõlg – naised ja muusika! **22.20** Polyphon 40 – revisited **22.50** Eesti peaingli jälgedes **23.20** 4x4. Tadžikistan. Türgmenistan. Usbekistan **23.50** ETV Huumori kuld **00.22** ERR.ee uudised

T 18. juuli

07.35 Aia elu **07.40** Osoon **08.10** Maahommik **08.55** Ihult ja hingelt **09.45** Eesti mäng **10.15** Hommik Anuga **11.30** Hajameelselt abielus **11.50** Reisile minuga **12.15** Osoon **12.45** Kapital **13.15** Elu lugu **13.30** Hetk ajaloos **13.35** Meie inimesed **14.00** Prillitoos **14.55** Inspektor Morse **16.40** Ajavaod **17.10** Öne 13 **17.40** Ihult ja hingelt **18.30** Aktuaalne kaamera **18.45** Pehmed ja karvased **19.05** Püramiidi tipus **19.35** Hajameelselt abielus **20.00** Avatud talude päev **20.05** Sipelga rada. Näitleja Marika Vaarik **21.00** Aktuaalne kaamera. Ilm **21.25** Sport **21.35** Eesti mäng **22.05** Alpimaja **23.05** Viimane tango Halifaxis **00.00** Pehmed ja karvased **00.22** ERR.ee uudised

06.10 Multifilmid **07.15** Preili Moon **07.30** Tommy ja Jerry põngerjad **08.00** Suve-reporter **09.00** Purunenud elud **10.00** Öökuninganna **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Armastuse maitse **12.30** Meie Bullerby **13.00** Meie aasta Siberis **13.30** Peitusemeistrid **14.00** Meie Charly **15.00** Küladektiivid **16.00** Tüdruk nimega Elif **17.00** Armastuse maitse **18.00** Purunenud elud **19.00** Öökuninganna **20.00** Suve-reporter **21.00** Heeringas Veenuse öäl **21.30** Krimi **22.00** Talentide planeet **22.30** Viimane võmm **23.30** Köök **00.00** Jaapani langemine **01.05** Unustamatu **01.55** Viimane võmm **02.45** Suve-reporter **03.40** Küladektiivid **04.25** Tüdruk nimega Elif **05.10** Eetriapsud **2015** **05.20** Peitusemeistrid **05.45** Köök

06.15 Teismelised ninjakilpkonnad **06.40** Väiksed võlurid **06.55** Väiksed võlurid **07.05** Käsna-Kalle Kantpüks **07.30** Taevane armastus **08.30** Meisterkook **09.25** Suvesangarid **09.55** Kirgede torm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.35** Top Shop **11.50** Papad Mammad **12.50** NCIS kriminalistid **13.55** Südameasi **15.00** Suvesangarid **15.30** Taevane armastus **16.30** Vaprad ja ilusad **17.00** Kirgede torm **18.05** Meisterkook **19.00** Suvised Seitsmesed **20.00** Kättemaksukontor **21.00** Võimalik vaid Venemaal **21.30** Suvesangarid **22.00** Papad Mammad **23.00** Kaljukindlus **01.50** Kutsuge Cobra **11** **02.45** Cristela **03.06** Papad Mammad **03.50** Võimalik vaid Venemaal **04.10** Suvesangarid **04.35** Suvised Seitsmesed **05.25** Südameasi

07.00 Oktonaudid **07.10** Papist poisid **07.15** Hiir Hops **07.25** Džungliraamat **07.35** Kosmoselendurid **07.50** Vahva Roosi **08.00** Pörsas Peppa **08.05** Tuutu ja Potsu **08.15** Beni ja Holly väike kuningriik **08.30** Dimitri ja sõbrad **08.35** Lassie **08.55** Tugitoolisport **09.05** Tantsuakadeemia **09.30** Rakett 69 **10.00** Alpimaja **11.00** ETV live **12.00** ERR.ee uudised **16.00** Lastetuba **16.15** Muumide maailm **16.25** Kiisud, edasi! **16.30** Oktonaudid **16.40** Džungliraamat **16.50** Hiir Hops **17.00** Karusmarjad metsikus looduses **17.25** Kati ja Mimmu **17.35** Vahva Roosi **17.45** Džungliässad **18.00** Lassie **18.25** Mily murrab pead **18.30** Beni ja Holly väike kuningriik **18.40** Tuutu ja Potsu **18.55** Pörsas Peppa **19.00** Kosmoselendurid **19.10** Mis? Miks? Kuidas? **19.20** Aktuaalne kaamera **19.30** Rakett 69 **20.00** Homsed linnad **20.55** Hetk ajaloos **21.00** 4x4. Tadžikistan. Türgmenistan. Usbekistan **21.30** Heureka **22.00** Rattad või autod **23.00** Eesti lipp ümber Kuuba **23.30** 4x4. Tadžikistan. Türgmenistan. Usbekistan **23.55** ETV Huumori kuld **00.30** ERR.ee uudised

K 19. juuli

07.35 Aia elu **07.40** Osoon **08.10** Maahommik **08.55** Ihult ja hingelt **09.45** Eesti mäng **10.20** Hommik Anuga **11.35** Hajameelselt abielus **11.55** Reisile minuga **12.20** Osoon **12.50** Kapital **13.20** Elu lugu **13.30** Meie inimesed **13.55** Prillitoos **14.50** Noor inspektor Morse **16.20** Eesti lood **16.50** 314 meetrit televisiooni **17.10** Öne 13 **17.40** Ihult ja hingelt **18.30** Aktuaalne kaamera **18.45** Pehmed ja karvased **19.05** Ede-kabel 2010 **19.35** Hajameelselt abielus **20.00** Iseolemine **20.30** Estraadisangarid **21.00** Aktuaalne kaamera. Ilm **21.25** Sport **21.35** Eesti mäng **22.05** Alpimaja **23.05** Ajavaod **23.30** Minu pere **00.00** Pehmed ja karvased **00.26** ERR.ee uudised

06.10 Meie Charly **07.00** Super 4 **07.15** Preili Moon **07.30** Tommy ja Jerry põngerjad **08.00** Suve-reporter **09.00** Purunenud elud **10.00** Öökuninganna **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Armastuse maitse **12.30** Krimi **13.00** Talentide planeet **13.30** Eesti kõige-kõige **14.00** Meie Charly **15.00** Küladektiivid **16.00** Tüdruk nimega Elif **17.00** Armastuse maitse **18.00** Purunenud elud **19.00** Öökuninganna **20.00** Suve-reporter **21.00** Heeringas Veenuse öäl **21.30** Suur lotokolmapäev – Rooside sõda **22.30** Viimane võmm **23.30** Köök **00.00** Kliendinimekiri **00.55** Jaapani langemine **01.55** Viimane võmm **02.45** Suve-reporter **03.40** Küladektiivid **04.25** Tüdruk nimega Elif **05.10** Eetriapsud **2015** **05.20** Eesti kõige-kõige **05.45** Köök

06.15 Teismelised ninjakilpkonnad **06.40** Väiksed võlurid **06.55** Väiksed võlurid **07.05** Käsna-Kalle Kantpüks **07.30** Taevane armastus **08.30** Meisterkook **09.25** Suvesangarid **09.55** Kirgede torm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.35** Top Shop **11.50** Papad Mammad **12.50** Kutsuge Cobra **11** **13.55** Südameasi **15.00** Suvesangarid **15.30** Taevane armastus **16.30** Vaprad ja ilusad **17.00** Kirgede torm **18.05** Meisterkook **19.00** Suvised Seitsmesed **20.00** Kättemaksukontor **21.00** Võimalik vaid Venemaal **21.30** Suvesangarid **22.00** Suletud uste taga **23.00** Hitleri jälil **00.00** NCIS kriminalistid **01.00** Top Gear. täiuslik autoretk **02.00** Suletud uste taga **02.55** Hitleri jälil **03.45** Võimalik vaid Venemaal **04.10** Suvesangarid **04.35** Suvised Seitsmesed **05.25** Südameasi

07.00 Oktonaudid **07.10** Kiisud, edasi! **07.15** Hiir Hops **07.25** Vahva Roosi **07.35** Pörsas Peppa **07.45** Kati ja Mimmu **07.55** Tuutu ja Potsu **08.05** Džungliässad **08.15** Beni ja Holly väike kuningriik **08.30** Lola Pikk-kõrv **08.35** Lassie **08.55** Mily murrab pead **09.05** Tantsuakadeemia. PSI. Parimad sõbrad igavesti **09.30** Rakett 69 **10.00** Alpimaja **11.00** Anne Veski **10** **11.38** ERR.ee uudised **16.00** Lastetuba **16.15** Muumide maailm **16.25** Kiisud, edasi! **16.30** Nöbinina **17.00** Karusmarjad metsikus looduses **17.20** Rüütel Rooste **17.35** Pipi Pikksukk **18.00** Peeter Paani uued seiklused **18.25** Tugitoolisport **18.30** Peeter Pikk-kõrv **18.45** Lammash Shaun **18.50** Pörsas Peppa **18.55** Kosmoselendurid **19.05** Oktonaudid **19.20** Aktuaalne kaamera **19.30** Rakett 69 **20.00** 00ülikooli rännakud **21.00** 4x4. Tadžikistan. Türgmenistan. Usbekistan **21.30** Mandariinid **22.55** Eesti lood **23.20** 4x4. Tadžikistan. Türgmenistan. Usbekistan **23.50** ETV Huumori kuld **00.23** ERR.ee uudised

N 20. juuli

07.35 Aia elu **07.40** Osoon **08.10** Maahommik **08.55** Ihult ja hingelt **09.45** Eesti mäng **10.15** Hommik Anuga **11.30** Hajameelselt abielus **11.55** Reisile minuga **12.20** Osoon **12.55** Kapital **13.25** Elu lugu **13.35** Meie inimesed **14.00** Prillitoos **14.55** Looduse kutse **15.10** Paksem kui vesi **16.10** Paksem kui vesi **17.10** Öne 13 **17.40** Ihult ja hingelt **18.30** Aktuaalne kaamera **18.45** Pehmed ja karvased **19.05** LIVEstonia **19.35** Hajameelselt abielus **20.00** Ehh, uhhduur **20.30** Riigimehed **21.00** Aktuaalne kaamera. Ilm **21.25** Sport **21.35** Eesti mäng **22.05** Alpimaja **23.05** Kolm tähte Münchenis **00.35** Üks koorilaul **00.40** Pehmed ja karvased **01.01** ERR.ee uudised

06.10 Meie Charly **07.00** Super 4 **07.15** Preili Moon **07.30** Tommy ja Jerry põngerjad **08.00** Suve-reporter **09.00** Purunenud elud **10.00** Öökuninganna **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Armastuse maitse **12.30** Suur lotokolmapäev – Rooside sõda **13.30** Eesti kõige-kõige **14.00** Meie Charly **15.00** Küladektiivid **16.00** Tüdruk nimega Elif **17.00** Armastuse maitse **18.00** Purunenud elud **19.00** Öökuninganna **20.00** Suve-reporter **21.00** Heeringas Veenuse öäl **21.30** Naabriplika **22.30** Viimane võmm **23.30** Köök **00.00** Takso **00.30** Päräpõrgu perekond **00.55** Kliendinimekiri **01.45** Viimane võmm **02.30** Suve-reporter **03.25** Küladektiivid **04.10** Saage tuttavaks. Koit Toome **04.30** Heeringas Veenuse öäl **04.55** 112 – saatuslik hetk **05.20** Eesti kõige-kõige **05.45** Köök

06.15 Teismelised ninjakilpkonnad **06.40** Väiksed võlurid **06.55** Väiksed võlurid **07.05** Käsna-Kalle Kantpüks **07.30** Taevane armastus **08.30** Meisterkook **09.25** Suvesangarid **09.55** Kirgede torm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.35** Top Shop **11.50** Suletud uste taga **12.50** Hitleri jälil **13.55** Südameasi **15.00** Suvesangarid **15.30** Taevane armastus **16.30** Vaprad ja ilusad **17.00** Kirgede torm **18.05** Meisterkook **19.00** Suvised Seitsmesed **20.00** Kättemaksukontor **21.00** Võimalik vaid Venemaal **21.30** Rait, Raivo ja naised teel Iraani **22.00** Suletud uste taga **23.00** CSI kriminalistid **00.00** Kondid **01.00** Graceland **02.00** Grey anatoomia **02.50** Suletud uste taga **03.40** Võimalik vaid Venemaal **04.05** Rait, Raivo ja naised teel Iraani **04.35** Suvised Seitsmesed **05.25** Südameasi

07.00 Karusmarjad metsikus looduses **07.25** Oktonaudid **07.35** Kosmoselendurid **07.45** Kiisud, edasi! **07.50** Lammash Shaun **08.00** Rüütel Rooste **08.10** Tugitoolisport **08.20** Peeter Pikk-kõrv **08.30** Lola Pikk-kõrv **08.35** Peeter Paani uued seiklused **09.00** Pörsas Peppa **09.05** Tantsuakadeemia **09.30** Rakett 69 **10.00** Alpimaja **11.00** Vaiko Epilik ja Eliit Rock Summeril **12.00** ERR.ee uudised **16.00** Lastetuba **16.15** Muumide maailm **16.25** Kiisud, edasi! **16.30** Nöbinina **17.00** Karusmarjad metsikus looduses **17.20** Rüütel Rooste **17.35** Pipi Pikksukk **18.00** Peeter Paani uued seiklused **18.25** Tugitoolisport **18.30** Peeter Pikk-kõrv **18.45** Lammash Shaun **18.50** Pörsas Peppa **18.55** Kosmoselendurid **19.05** Oktonaudid **19.20** Aktuaalne kaamera **19.30** Rakett 69 **20.00** Perekond **21.00** 4x4. Tadžikistan. Türgmenistan. Usbekistan **21.30** Võõramaalane **22.25** Georgica **00.10** 4x4. Tadžikistan. Türgmenistan. Usbekistan **00.40** ETV Huumori kuld **01.10** ERR.ee uudised

R 21. juuli

07.35 Aia elu **07.40** Osoon **08.10** Maahommik **08.55** Ihult ja hingelt **09.45** Eesti mäng **10.15** Hommik Anuga **11.30** Hajameelselt abielus **11.55** Reisile minuga **12.25** Osoon **12.55** Kapital **13.20** Meie inimesed **13.50** Lauluga maale **14.45** Kolm tähte Münchenis **16.15** Üks koorilaul **16.20** Minusculle **16.30** Nota bene! Teatriluulud **17.10** Öne 13 **17.40** Ihult ja hingelt **18.30** Aktuaalne kaamera **18.45** Pehmed ja karvased **19.05** ETV Huumori kuld **19.30** Minu pere **20.00** Täna öhtul... **21.00** Aktuaalne kaamera. Ilm **21.25** Sport **21.35** Kaardimaja **22.25** Alpimaja **23.25** Kirjad Inglile **01.23** ERR.ee uudised

06.10 Meie Charly **07.00** Super 4 **07.15** Preili Moon **07.30** Tommy ja Jerry põngerjad **08.00** Suve-reporter **09.00** Purunenud elud **10.00** Öökuninganna **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Armastuse maitse **12.30** Naabriplika **13.30** Eesti kõige-kõige **14.00** Meie Charly **15.00** Küladektiivid **16.00** Tüdruk nimega Elif **17.00** Armastuse maitse **18.00** Purunenud elud **19.00** Öökuninganna **20.00** Suve-reporter **21.00** Väikesed hiiglased **22.55** 10 000 eKr **01.05** Nurjatu nimekiri **02.50** Päräpõrgu perekond **03.15** Suve-reporter **04.10** Meie aasta Siberis **04.35** Krimi **05.05** 112 – saatuslik hetk **05.30** Eesti kõige-kõige **05.55** Takso

06.15 Teismelised ninjakilpkonnad **06.40** Tähesõjad. Mässulised **07.05** Käsna-Kalle Kantpüks **07.30** Taevane armastus **08.30** Meisterkook **09.25** Rait, Raivo ja naised teel Iraani **09.55** Kirgede torm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.35** Top Shop **11.50** Suletud uste taga **12.50** CSI kriminalistid **13.55** Südameasi **15.00** Rait, Raivo ja naised teel Iraani **15.30** Taevane armastus **16.30** Vaprad ja ilusad **17.00** Kirgede torm – armastuslood **18.05** Meisterkook **19.00** Suvised Seitsmesed **20.30** Kättemaksukontor **21.30** Eksid rannal **23.05** Kuum tibi **01.10** Ameerika õudukas **02.15** Top Gear. Täiuslik autoretk **03.10** Eksid rannal **04.30** Suvised Seitsmesed **05.40** Südameasi

07.00 Muumide maailm **07.10** Oktonaudid **07.20** Hiir Hops **07.25** Loomaia tee 64 **07.40** Väike prints **08.05** Mis? Miks? Kuidas? **08.10** Priit ja Prääks **08.20** Peeter Pikk-kõrv **08.30** Lola Pikk-kõrv **08.35** Peeter Paani uued seiklused **09.05** Tantsuakadeemia **09.30** Rakett 69 **10.00** Alpimaja **11.00** Dagö Palmes **11.58** ERR.ee uudised **16.00** Lastetuba **16.15** Muumide maailm **16.25** Hiir Hops **16.30** Meistrimehed Pat ja Mat **16.40** Koolitants **2017** **17.25** Mina ja Miia **17**

Kirju Buenos Airesest

42. osa

JÄRJELUT

EIA UUS

Ametlik kurss ja must turg on erinevad, samuti raha väljavõtmise tasud ja nii edasi...

Juan on nii šokeeritud, et ma kuhugi jõudes esimese asjana kohvi tellin ja kohe annan mingi soolase asja tellimuse. Argentiinlased joovad ju matet ja tema meelest on kohv justkui dessertjook, mis käib koogi kõrval. Midagi rõvedamat kui kohv ja lõhesai ta välja mõelda ei oska. Või kohv ja empanada. Või kohv ja hamburger. Aga ma lähen sööma alles siis, kui nälg juba murrab, ja tellin kuuma kohvi, sest soe vedelik tekitab ajutise täiskõhutunde, mis laseb mul üle elada ooteaeg, kuni soolast valmistatakse.

Mu Ferneti-klaas klubist oli ikka veel Juani raamaturiiulis, join selle lõpuni. Seletasin talle, et mul ei ole talle midagi anda. Et ma olen õnnelikus suhtes ja pole sellest poolest huvitatud, ning kui ta tahab, et ma lähen kaasa tema ja ta tütrega Uruguaysse järgmine nädal, siis ma ise ei saa selle eest maksta. Ta läks nii närvi, küsis jälle oma

valju ja konkreetse, agressiivse miksi, why, „UAI“. „Miks sa arvad, et ma tahan sinult midagi? Miks sa ei usalda, et inimesed lihtsalt naudivad su seltskonda, su aju ja intellekti, et sinust endast piisab, sa ei pea midagi juurde andma, välja teenima! Mul on aega ja raha, aga puudu on inimesi, kes mind huvitaksid või mulle meeldiksid. Ongi kõik. Ma teen sulle õhtusöögi välja, sest ma saan. Sest ma läheksin niikuinii õhtust sööma. Seltskonnaga on seda aga tore-dam teha kui ükski. Ja palun ära sellest enam kunagi räägi.“

Sa tead, et mulle meeldivad rituaalid – need on laetud suurema tähenduse ja emotsioonidega, kui pealtnäha paistab. Ja mitte üksnes tähistades näiteks kooselu pulmadega, vaid igas päevas. „Oled sa üldse matet joonud?“ küsis Juan, kui olin kolm nädalat siin elanud. Mind oli enne tulekut isegi kergelt ärritanud, kuidas kõik raamatud, nii romaanid kui ka reisikirjad, seda mate-asja rõhutasid. Justkui istuksid kohalikud igal pool oma pudelkõrvitsast ja metallist nikerdatud karikatega

(kalebassidega) ja jooksid metallist kõrrega (bombillaga) muudkui matet. Ja mitte ainult niisama jooksid, vaid niiviisi rituaalselt, et üks joob karika põhjani, siis see täidetakse uuesti ja joob järgmine samast metallkõrrest lõpuni. Mulle tundus see kirjeldus sama, nagu mõni välismaa reisiraamatu autor näeks mind Eestis korra täpilisest tassist lusikaga kama söömas ja siis kirjutas ta oma raamatus läbivalt, kuidas kõik eestlased söövad pidevalt ülekullatud hõbelusikaga valgest kuldsete täppidega kruusist kama.

Ja siis Buenos Airesesse kohale jõudes vaatasin juba esimesel päeval, suu lahti, kuidas täiesti tavalises maailma suurlinnas, mis arhitektuurilt võistleb Pariisi või New Yorgiga, on täiesti oota-

● Miks sa ei usalda, et inimesed lihtsalt naudivad su seltskonda, su aju ja intellekti, et sinust endast piisab, sa ei pea midagi juurde andma, välja teenima!

RISTSÕNA

	meelis-tegevus, hobi	kusi	hülge jäse	laupäev koostisosa	aru (vn)	hõre riie	aasta üks pealingleid	m.nimi	anno regni
psühhiaatria- haigla (kõnek)									
hea lõhn									
vanakreeka armastus- jumal									
teravili									
ikestatu									
2 x vokaal									
Rhode Island									
korrald									
tiivuline elusolend									
amper									
mürgita madu									
argoon									
sine loco									
noot									
Tiibeti pealinn									
kirjastus									
perekond									
nikkel									
...uhti uhkesti									
muinaseesti sõjaküsimus									
suusk (ingl)									
Aafrika riik									

SUDOKU

8			5		1			3
			6				7	
	3							2
3			1	4	9			7
			8				9	
9			7	8	3			2
	5						6	
			7			8		
2			6		5			9

KULTUURITEATED

● TERVIS JA SPORT

Fra Mare Day Spa basseini- ja saunapark avatud iga päev 13–22; kl 19 vesiaerobika. Day Spa pilet E–N 10,50 €; R–P 14 €.

Suve eripakkumine – niisutav kehahooldus mangomaskiga 49 €; maniküüri ja pediküüri kompleks-hooldus 39 €. Broneerimine tel 472 4612 ja 472 4600, spa@framare.ee.

Spaahotelli Laine vee- ja saunakeskus avatud E–L kl 6–9 (3 €), 13–22 (7–10 €), P 6–9 (3 €), 9–22 (10 €). Treeningusaal avatud iga päev kl 6–22 (4 €). Täpsem teave ja broneerimine tel 472 4414.

● TANTSUÕHTUD

Fra Mare À LA CARTE restoran Bergfeldt ja lobby-baar (Ranna tee 2): P–N 12–23 ja R, L 12–24. Tel 472 4605, 503 7289.

Vt framare.ee. L, 22. juulil kl 20.30 tantsuõhtu ans Coco, sissepääs prii. R, 28. juulil kl 20.30 tantsumuusikat Ivar Malmelti, sissepääs prii. Kolmapäeviti algusega kl 20.30 mängib tantsumuusikat Ivar Malmelt, sissepääs prii.

Restoran Blu Holm (Sadama 9/11) P–N 12–23, R–L 12–24. 22. juulil kl 21 romantiline klaverimuusika „Lahe kuma“, pianist Alari Tamm.

● KONTSERT

Haapsalu kuursaal 16. juulil kl 15 Haapsalu Big Bandi kontsert. Tasuta.

● KINO

Haapsalu kultuurikeskuses 16. juulil kl 17.30; 20. juulil 19 film „Tüdrukuteõhtu“, pilet 4 €.

16. juulil kl 15; 19. juulil kl 19; 20. juulil kl 21 film „Ahvide planeedi sõda“, pilet 4 €.

● RAAMATUKOGU

Läänemaa keskraamatukogu: lugemissaal, avalik internetipunkt ja kojulaenutuse osakond (Posti 3) ja lasteosakond (Wiedemanni 11) avatud T–R 10–18, L 10–15. E ja P suletud. Igal laupäeval kell 11 on lasteraamatukogus jutuhomik. Raamatulaenutuspunkt sotsiaalmajas (Kastani 7) on suletud 31. augustini. Vaata www.lib.haapsalu.ee.

● MUUSEUMID

Haapsalu raekoda (Kooli 2): E–P 10–18. www.salm.ee.

Haapsalu piiskopilinnuse muuseum E–P 10–18. www.salm.ee.

Iloni Imedemaa teemakeskus (Kooli 5) E–P 10–18. www.salm.ee.

Raudtee- ja sidemuuseum: E–P 10–18. www.salm.ee.

Ants Laikmaa majamuuseum ja park (Kadarpiku küla, Lääne-Nigula v): E–P 10–18. www.salm.ee. Ka ja Kasemaa maalide näitus. Näitus jääb avatuks 8. augustini.

● NÄITUSED

Maie kunstipood (Posti 2): E–R 10–18, L 10–15 Haapsalu ja Läänemaa kunstnike müüginäitus.

Haapsalu linnagaleriis üleväl 30. juulini Mariliis Oksaare ja Tõnis Kenkmaa näitus „Mõtte jõud“.

Haapsalu kunstikooli galeriid (Jaani 2) avatud suvel T–L 12–18. Tasuta. Majagaleriis Valve Fihlmani juubelinäitus „Mina ja aeg“ avatud 22. juulini. Hoovigaleriis Lex Zoozi maalinäitus „Põhja mets“ avatud 29. juulini. Keldrigaleriis Aide Leit-Lepmetsa rakutehnikas keraamiliste kasside näitus „Kassikontsert“ 5. augustini.

Lasteraamatukogu (Wiedemanni 11) kahel korral illustratsioonide näitus „Aken muinasjutumaailma“. Näitused „Sinna-tanna. Rännud raamatuga“ ja „Oh neid lapsi“.

Haapsalu pitsikeskus (T–R 11–18, L 11–15): Siiri Reimanni ja Anu Pingi näitus „Eesti Valge“. Näitus jääb avatuks 28. juulini.

Keskraamatukogu (Posti 3): lugemissaali fuajees näitus „Ookean ja kliima“.

Spaahotelli Laine fuajee-galeriis (Sadama 9/11) Aide Leit-Lepmetsa maalide näitus „Lav stori Haapsalu moodi“.

matu „viga“ pildis: inimesed tänaval oma pudelkõrvitsakarika-tega, metallist kõrred suus, termosed kaenlas. No täiesti arusaamatu.

Kuigi igas kohvikus on mate menüüs, ei tellinud ma seda. Nii saingi oma esimese mate-kogemuse õiges olukorras. Juan tegi enesele märkamatuult kõik täpselt nii, nagu olin raamatutest lugenud, samuti täitis termose keedetud veega ja läksime õue. Võtsin paar lonksu ja andsin tagasi, ta küsis: „Kas sulle ei maitse? Sa ei joonud ju lõpuni.“ Ta oli oma 40 eluaastat iga päev teadnud, et inimene joob mate (mida vanad Argentina eestlased hääldavad „maatee“, mis ta ju ongi) põhjani. Kui põhjani jõudud, nii et nikerdatud sõelaga hõbekõrs korisema hakkas, valas ta kõrvitsakarika uuesti täis ja oli tema kord põhjani juua. Pole mõtet küsida, miks nad seda nii joovad – miks kõrvitsast, mitte tavalisest tassist, miks nad kannavad tänaval ja rannas ja pargis ja igal pool mujal kaasas neid karikaid ja matepuru ja termost ja metallkõrsi, selle asemel et kodus lihtsalt teekotikest vees leotada, nagu meie teeme. Lihtsalt nii käib.

Eriliselt sümpaatne on see, et keegi ei märka, et nad tegelevad rituaaliga. Neile endile tundub enesestmõistetav, et just selles järjekorras ja just nii tuleb neid asju teha, kes üldse veel teab, miks.

Ma olen alati olnud rituaalide ja igasuguste tähistamiste poolt. Mitte et igal sünnipäeval ennast mäluauku peaks jooma, vaid et näiteks igal 1. jaanuaril kirjutad samasse märkmikku üles aasta erilised hetked ja mida sa eelmisel aastal õppisid. Või võtad igal suvisel pööripäeval need minutid, et mõne lähedasega teritada järjekordset kauaoodatud suve – leidku see hetk siis aset mis tahes kellaaajal, 2017. aastal näiteks 04.24. Või kalapüük jään koos sõpradega või emadepäeval kindlasti ise emale lilled korjata.

Aga enamik neid asju on vaid korra aastas. Ja mõni, nagu pulmad, on korra elus. Ja siis mõelda, et argentiinlased (ja mõned teisedki lõunaameeriklased) tegelevad iga päev oma matendusega, isegi mitu korda päevas. Järgneb

ÖNNITLUS

MIA TOPP

90

Õnne, päikest ja tsipa pipart

Abikaasa ja pojad peredega

TEATED

IMATRA

ELEKTER

ELEKTRIKATKESTUSED

Elektrivõrgu hoolduse ja remondi töttu on elektrikatekstused:

18. juulil kl 9–13 Lihulas Soo tn (v.a 20, 22, 24, 26), Allika 7–15, Tallinna mnt 43;

18. juulil kl 13–16 Lihulas Pärnu mnt 13, 19, 23, 25, 26, 27, 28, 34, 36, Soo 20, 22, Allika 17, Veski tn;

19. juulil kl 9–12 Erite aj.

Loodame teie arusaamisele ja mõistvale suhtumisele.

Utilitas Eesti ASI

Haapsalu osakond

USA Läänerannikul elav Monika Veskimets Moseley kohtub ajaloo- ja kultuurilistega lasteraamatukogus (Wiedemanni 11) esmaspäeval, 17. juulil kell 12. Juttu tuleb tema lapsepõlvest, sõjast ja põgenemisest ning ta tutvustab oma valmivat raamatut „East to West On Our Parents' Wings“, mis käsitleb ajaperioodi 1928–1945. Vestlus on eesti keeles.

Imatra Elekter AS

Monika Veskimets Moseley

SUUREPÄRANE KINGIIDEE KINKEKAART

LÄÄNE ELU TELLIMUSEGA

KINKEKAARDID ON SAADAVAL LÄÄNE ELU TOIMETUSES AADRESSIL POSTI 30.

E–R KELL 8–17. TEL 473 7222

SOOVIST VÕID TEADA ANDA KA E-POSTIGA INFO@LE.EE

MÜÜK
Auto- ja majavõtmete valmista-
mine, lukkude paigaldus ja müük.
Autoraadiod ja kölarid. Autoalar-
mid. Raudksed. LVL OÜ, Posti 39
(veetorn), tel 473 3247 ja 507 7979.

Müüa soodsalt sauna- ja suitsuah-
jud, kaminad, pliidid ja boilerid.
Paigaldus. Pottsepatööd.
Tel 505 4355.

Müüme põranda-, voodri- ja ehitus-
laudu mitmes laiuses. Vedu tasuta.
Tel 506 4651.

Küttepuidu, kuiv või toores, nii lahti-
selt kui ka võrgus. **Kõdusõnnik** 30
kg. Tel 523 8852, 473 3301.
Tammuru farm, www.tg.ee.

Kuiv okaspuu 37; toores haab 28;
kask 35; okaspuu 30 €/mm. Pikkus
30, 40 ja 50 cm. Vedu 3–7 ja 10 rm
kaupa. Tel 505 5203.

Kuivad pakitud kütteklotsid ja kami-
napuud ning pakitud turba- ja pui-
dubrikett. Kohalevedu tasuta.
Tel 523 8503.

Nigula Saeveski müüb ehituslikku
saematerjali ja küttepuid (konteiner-
is). Ka saagimisteenus.
Tel 502 0531 ja 502 1792.

Müüa pakitud turba- ja puidubriketti
koos veoga, soovi korral ladustame.
Tel 507 8754, www.briketivedu.ee.

Müüa ehituslikku saematerjali ning
voodri- ja põrandalauda.
Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Küttepuidu müük (lehtpuu). Pikkus
30 cm, 40 cm ja 50 cm vastavalt
ostja soovile. Hind alates 28 €/mm.
Tame alates 5 rm. Hind koos kohale-
veoga Haapsalu linna piires.
E–R kl 9–17. Tel 5668 1436.

Halukalor OÜ pakub poolkuivi ja
tooreid halli lepa, sanglepa, kase
ja segapuu küttepuid, halu pikkused
vastavalt tellija soovile. Kogused al
3–17 ruumist. Hinnad kokkuleppel.
Tel 5343 0708, lauri@halukalor.ee.

Müüa 3 m küttepuid. Kohalevedu.
Tel 505 3786.

Sise-, välisvoodri ning põrandalaua
ja saematerjali müük. Vedu üle Eesti
tasuta. Tel 5373 1117.

Müüa küttepuid. Hall lepp al 28
€/mm, segapuu al 28 €/mm, must lepp
al 32 €/mm ja kask al 35 €/mm. Vedu
hinnas. Halu pikkus vastavalt ostja
soovile. Tel 5666 0431.

Armatuurraud 16 ja 20 mm, müüri-
võrgud seinaplokkile 100, 150, 200 ja
250 mm. Metallist piirded, väravad,
väravate raamid. Tel 515 9623,
armer@estpak.ee.

Müüa otse tootjalt pakitud puit- ja
turbabriketti, 6–8 mm pelletteid, klot-
sid lahtiselt või pakitult. Kivisüsi 25
kg kotis. Vedu. Tel 506 8501.

Uus puitkarkassiga puukuur 3 x 5 m
koos paigaldusega. Hind 1380 €.
Tel 5560 4804.

Müüa soodsalt ehituslikku
okaspuu saematerjali ja tiseripuitu:
saar, tamm ja kask. Asume Lääne-

maal. Tel 5687 3966.

Küttepuidu müük 30–60 cm, ka
võrkkottides. Soodsad hinnad ja kiire
tame. Helista ja me toome ära.
Tel 5457 5571.

Täitematerjal koos kohaleveoga.
Muld, killustik, kruus, täiteliiv. täite-
materjal (jäme). **Tel 5620 0240,**
www.taeblaauto.ee.

OST
Vanametalli ost ning olme- ja
ohtlike jäätmete vastuvõtt Pul-
lapääl Läänemaa jäätmejaamas.
Tõstukaauto teenus, metalli lõikami-
ne. E–R kl 9–17, L 9–14.
www.feralmet.ee. Tel 5668 1436.

Musta ja värvilise vanametalli kok-
kuost aadressil Tööstuse 11, Haap-
salu. www.rauaspets.ee.
Teave tel 5837 6276.

Ostan vana puupaadi. Võib olla vana
ja remonti vajav. Tiit 511 0736.

Lihula antiigiäri ostab parima hin-
naga vanavara, kunsti, kulda, hõbe-
dat, märke, rahasid, raamatuid ja
muud. Tühjendusostud majapidami-
se lõpetamisel. Tel 5691 5347.

AUTOD
Müüa Opel Corsa C 1,2 L, sinine,
10.5.2001. Läbisõit 150 000. Hind
1000 €, tel 5837 4597.

KINNISVARA
Aarete KINNISVARA Posti 21, Haapsalu,
www.aarete.ee
KINNISVARATEHINGUD
ja HINDAMINE.
Tel **473 4376.**
Silvi Merilo – 522 9958
Kairit Merilo – 506 6996

Triovara Halduse OÜ
ostab põllu- ja
metsakinnistuid üle Eesti.
Tel 507 2231.

apslund kinnisvarabüroo Posti 18, Haapsalu.
Võtame müüki teie
KINNISVARA.
Kokkuleppel kliendiga
kohene väljaost.
ott@apslund.ee, tel 506 9600.

Müüa vahvalt sopiline ja päike-
seline maja mere lähedal.
Tanska küla, Ridala vald, Lääne-
maa. Info tel 5827 1350.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põl-
lumaad. Tel 504 5215, 514 5215,
info@est-land.ee.

Ostame põllu-, heina- ja metsa-
maad. Parim hind. Tel 506 9600.

Müüa maja mere ääres
Rohukülas. Saun, suur viljaaed,
krunt 2000 m², puurkaev.
Tel 5566 3830.

Müüa 3toaline (49 m²) remonti va-
jav korter kõrgelt hinnatud Niine 27
majas Haapsalus 3. korrusel. Vahe-
tuse võimalus väiksema korteri vas-
tu + komp. või korteri vastu mõnes
teisest linnas. Tel 5844 0369.

Müüa Virtsu alevikus 2toaline ahju-
küttega korter teisel korrusel.
Hind 6000 €. Tel 5669 3665.

Müüa vahvalt sopiline ja päikeseline
maja mere lähedal.
Tanska küla, Ridala vald, Läänemaa.
Info tel 5827 1350.

Ridaelamu, 20 km Haapsalust. Va-
hetada 2toal mugavustega korteri
vastu Haapsalus. Tel 5623 7580 või
522 0767.

SOOVIN ÜÜRIDA
Soovin üürile võtta väikese korteri
või toa Haapsalus 1.–31. augusti-
tini. Ka majutusasutuste pakku-
mused vaatan läbi. Tel 508 3361,
hm.poldve@gmail.com.

TEENUS
Ehitus- ja remonditeenus. Üld-
ehitajad ootavad tööpakkumisi mit-
mesugustele ehitusvaldkonda kuu-
luvatele töödele, sh korterid ja era-
majad. Oma transport ja töövahen-
did olemas. Küsi hinnapakkumist tel
5673 0846.

Matusebüroost, Kooli 4, E–R 9–15,
matuseteenused: auto, puusärgid,
ristid, pärjad, kimbud, hauakivid ja
-plaadid. Tel 473 7210, 514 6239.
Matuseteenused Lihulas
tel 5373 0448.

Ehitus- ja remonditööd. Katuseehi-
tustööd. Vihmaveesüsteemide müük
ja paigaldusteenus. Tel 5347 7919.

Puurkaevude puurimine ja projekteerimine.
Vee- ja kanalisatsioonitööd ning
septikute paigaldus. Rauaeral-
dus, filtrite paigaldus. Tel 521 7415,
504 2999, www.baltipuurkaev.ee.

Pakume rohumaa hooldusniitmis-
teenust. Tel 5615 8461.

Ohtlike puude eemaldamine ning
okste ja võsa lõikus. Töötame 7 päe-
va nädalas. Välismaal omandatud
pikaaegne kogemus. Soodne hind ja
kiire teenus. Helista julgelt ja leiame
lahenduse. Tel 5623 0373. Randy

Ehitusfirma R&O Ehitus OÜ. Kõik
ehitus- ja remonditööd: fassaadid,
katused, terrassid, saunad, korus-
majade trepikojad jm. Valmistame,
müüme ja paigaldame ka lisalekke.
Tel 5857 5060. www.lihulaehitus.ee.

Tootja Läänemaal valmistab klaas-
plastist septikuid ja mahuteid. Kae-
ve- ja planeerimistööd kopplaaduri-
ga. Tel 551 0428, ain.raali@mail.ee.

Elav muusika teie mis tahes peole!
Teeme sündmuse toredate ja meel-
dejäävaks! Tel 501 1696,
www.syltament.ee.

Asrex OÜ teeb ehitus- ja remondi-
töid. Meeldivat koostööd soovides
Asrex OÜ. Tel 5622 6716,
info@asrex.ee, www.asrex.ee.

Teostame remonditöid eramajades
ja korterites. Tel 551 6283.

*Igale meist on antud aeg,
aeg tulla, aeg olla, aeg minna.*
Südamlik kaastunne Hailile,
Raidile perega ja Raunole
kalli abikaasa, isa ja vanaisa
REIN RAUDSE
kaotuse puhul.
Hiie, Evi ja Alvi

Toredat endist naabrimeest
REIN RAUDSET
mälestavad ja avaldavad
kaastunnet Hailile lastega
Uuendi laste pered Seljaküläst.

Avaldame sügavat kaastunnet
Hailile, Raunole ja Raidile
perega kalli abikaasa ja isa
REIN RAUDSE
kaotuse puhul.
Marianna, Oliver
ja Tanel peredega

Rakkekaevude kaevamine, puhasta-
mine ja remont. Rõngaste vahetus
ja kaevupealsete ehitus.
Tel 557 4792.

Teostame korterite-majade üldehi-
tustöid: maalritööd, tapeetimine,
plaatimine, laminaatparketi paigal-
dus, välisfassaadid ja -terrassid. Tel
5673 0846.

Hauaääriste ja -kivide paigaldus.
Haudade hooldus ja muud kalmistu-
tööd. Tel 557 3287. Jevgeni

Paigaldame tänavakive ja äärekive.
Tel.5889 6155.

Teostame mitmesuguseid ehitus-
ja remonditöid. Katused, fassaadid,
terrassid, lammutamine jne. Hinnad
soodsad. Tel. 5674 8626.

TÖÖPAKKUMINE
Vajatakse kokka Tööstuse tn 9
augusti alguses avatavasse söökla-
se. Tööaeg 8–15. Palk kokkuleppel.
Tel 501 9871.

Timber Expert OÜ pakub tööd ausa-
le ja kohusetundlikule töömehele.
Töö iseloom nõuab head füüsi-
list vormi. Tööülesanded: ehitusliku
saematerjali vastuvõtmine saeraa-
milt ja materjali staabeldamine.
Vajalik auto olemasolu. Töötasu kok-
kuleppel. Kontakt: timberexpert@on-
line.ee, mob +372 5687 3966.

Haapsalu Uksetehas
otsib oma meeskonda
ABITÖÖLIST
Töö sisuks on uste valmistami-
sega seotud tootmistööd.
Töö on kahes vahetuses.
Ootame valmidust teha füüsilist
tööd, kohusetundlikkust.
Pakume väljaõpet, tööriideid,
isikukaitsevahendeid.
Palun saata CV 31. juuliks
piret@uksetehas.ee

TIMBERSTON
EHTUS
Timberston Ehitus OÜ
otsib oma meeskonda:
• **KOGEMUSTEGA ROOMIK-**
EKSKAVAATORIJUHTI
• **BRIGAADIJUHTI**
(vee- ja kanalisatsioonitorustike
ehitus ja maaparandustööd)
Pakume häid töötingimusi ja
motiveerivat töötasu.
Valmisolek töötamiseks
üle Eesti.
CV palume saata e-postiga
info@timberstonehitus.ee
hiljemalt 31.07.2017.
Lisainfo tel 5661 1206

Palivere põhikool võtab konkursi kor-
ras tööle huvijuhi (0,5 ametikohta).
Nõutav pedagoogiline kõrgharidus.
Avalduse, CV ja haridust tõendavate
dokumentide koopiid palume saa-
ta hiljemalt 6. augustiks aadressil
Lähtu tee 16, 90802 Palivere, Lää-
nema või e-postiga palivere.pohi-
kool@mail.ee.

*Mälestused on nagu söed,
mis soojendavad ka siis,
kui leek on kustunud.*
Mälestame vaikes leinas
VELLO ESTRAT.
Sügav kaastunne
Ainole perekonnaga.
Külli ja Udo

Siiras kaastunne Tiiale
ema
AINU KÜTTIMI
kaotuse puhul.
Lihula valla raamatukogu

Südamlik kaastunne Tiiale,
Jürile, Jannele, Jürgenile,
Õnnele ja Annikale
peredega armsa
AINU KÜTTIMI
kaotuse puhul.
Urve ja Kaido laste peredega

Vajatakse abi korteri remondil
(maalritööd, plaatimine, üldehitus).
Info 520 0637.

Töomahu suurenemise tõttu võtab
Tschudi Road Transport OÜ
tööle **RAHVUSVAHELISTE KAU-**
BAVEDUDE AUTOJUHI Eesti–Eu-
roopa suunal. Vajalik inglise keele
oskus ning varasem töökogemus.
Info tel 505 8991.

Puitmajade tootja Tene Kaubandus
OÜ pakub tööd hea saksa keele
oskusega müügijuhile.
Kandideerimiseks saada CV e-posti-
ga riho@tene.ee.

METS
PROMETS OÜ ostab metsa- ja
põllumaad ning kasvava metsa
raieõigust. Tel 5591 9930,
e-post info@promets.ee.

OÜ Landeker ostab
metsakinnistuid.
Tel **511 0415** ja **517 9866.**

LOOMAD
HAAPSALU LOOMAKLINIK
Posti 5. E–R kl 10–18.
Pood E–R 9–18, L 10–14.
Tel 473 5566, 5694 5545.

REKLAAM

Haapsalu
Kutsehariduskeskus

otsib oma meeskonda kogemustega ja võimekat

HALDUSJUHTI

Töö sisu:
- Koolikompleksi kuuluvate hoonete haldamise ja kinnistu ning seadmete korrashoiu tagamine
- Hangete planeerimine ja läbiviimine, hankelepingute ettevalmistamine
- Vallasvara haldamine ja varaga seotud toimingute koordineerimine
- Töökeskonna- ja -ohutusalaste tegevuste koordineerimine

Nõuded kandidaadile:
- on varasema töökogemusega haldus- või majandusvaldkonnas
- teab ja tunneb töös vajalikke seadusi
- on riigihangete läbiviimise kogemusega
- on töökas, täpne ja kohusetundlik ning organiseerimisvõimeline

Omalt poolt pakume:
- vastutus- ja vaheldusrikast tööd kiirelt arenevas kutsekoolis
- konkurentsivõimelist palka
- nüüdisaegset töökeskonda

Asukoht Haapsalu (Uuemõisa)
Tööaeg täistööaeg
Tööle asumise aeg nii kiirelt kui võimalik

Sooviavaldus ja CV saata **hiljemalt 1. augustiks**
aadressil Ehitajate tee 3, 90401 Uuemõisa, Ridala vald, Läänemaa
või e-posti aadressil kool@hkhhk.edu.ee.
Lisainfo telefonil 503 0307.

Lääne Elu toimetus Haapsalus Posti 30 (II korrus)
avatud E-R kl 8.30-17. Tel 473 7111, 473 7222,
e-aadress info@le.ee.

LEINAKIMBUD

 472 0383, 5342 3572

 MATUSEPÄRG.EE

HELMUND VESKI
Puhka rahus.
Saaremaa spordiveteran!
Mälestuseks jäävad meie
ühised sporditegemised.
Meie kaastunne
kõigile omastele.
Laine Tarvis, Heino Rauna
ja Valdur Rauniste

Loe veebis
www.le.ee

*Tasa vajusid kinni su silmad,
vaikselt rahunes südamene ind.
Suvetuul andis hingele tiivad
ja enam ei olnudki sind...*
Teatame kurbusega,
et lahus kallis ema, ämm,
vanaema ja vanavanaema
HILDA-AURELIE JÕGI
(POLBERG).
30.11.1933–12.7.2017
Leinavad tütar Varje,
Eduard, Vello, Valdo,
Virgo, Karel ja Kätlin.

Meie kaastunne
Varjele perekonnaga ema
HILDA JÕGI
surma puhul.
Ene, Eda ja Anne peredega

Avaldame kaastunnet
Varje Sumanile perega
ema, ämma
ja vanaema
lahkumise puhul.
Helle ja Aino peredega

*Maga vaikselt, puhka rahus –
südamene on Sinuga...*
Mälestuste päiksekullas
jääb Sa ikka meiega.
Teatame kurbusega kalli ema
ja vanaema lahkumisest.

AIME HEINLAID
4.8.1944–8.7.2017
Ärasaamine 17. juulil kl 14
Tallinna krematooriumist Pär-
namäe tee 36.
Omaksed
Pärgi palume mitte tuua.

ARVO TARMULA

Iloni Imedemaal said kokku eestirootslased

Lastemuusikat viljelev Soome-Rootsi päritolu ansambel Arne Alligator tuli soomerootslase Mikael Sjövalli algatusel Eesti-Rootsi juurtega lastele esinema. Kontserti neljapäeval kuulas ka Rootsi suursaadik Anders Ljunggren. Arne Alligator esines lastele tänasuvel alguse saanud Keelepesa üritustesarja raames. Sari on mõeldud Eesti-Rootsi juurtega lastele keeleoskuse arendamiseks. Sarja esimene üritus Iloni Imedemaal oli 11. juunil, mil esines lastele koomik ja trikimees Robert Jägerhorn.

Arne Alligator esines Eestis esimest korda. „Meil meeldib just lastele esineda, sest nad on elav publik,“ ütles bändi liige Marcus. Bänd on tegutsenud 14 aastat. Pärast kontserti said lapsed kätte peale templi ja kallistada bändi maskoti alligaator Arnega.

Järgmine Keelepesa üritus on 27. augustil, mil tuleb Iloni Imedemaal külla illustraator Christel Rönns.

GRETE LEHEMAA

ILMAENNUSTUS

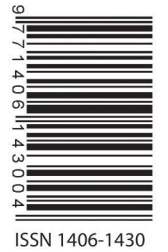
VEETEMPERatuurid
(14. juulil kell 15.30)
Dirhami 16,9
Paralepa 18,2
Rohuküla 18,1

Täna Läänemaal

Vahelduva pilvisusega olulise sajuta ilm.
Puhub põhja- ja loodetuul 3–7 m/s.
Õhutemperatuur on 18 kuni 21 kraadi.

Pühapäev	öö päev	Esmaspäev	Teisipäev	Kolmapäev
lääne-, loodetuul 1–6 m/s	8°...21°	edela-, lõunatuul 4–11 m/s	muutlik tuul 3–10 m/s	lääne-, loodetuul 2–9 m/s

VAATA KA
WWW.LE.EE

1 kuu	8,60 eurot
2 kuud	17,20 eurot
3 kuud	22,00 eurot
4 kuud	29,30 eurot
5 kuud	36,60 eurot
6 kuud	43,90 eurot

LÄÄNE ELU TELLIMISHINNAD

www.le.ee tel 473 7222

7 kuud	51,20 eurot
8 kuud	58,60 eurot
9 kuud	65,90 eurot
10 kuud	73,20 eurot
11 kuud	80,50 eurot
12 kuud	87,80 eurot

AINULT Haapsalu
EhituseABC-s

KÕIK VÄRVID -20%

Pakkumine kehtib
kuni 31.08.17.a.

Kampania tingimused www.ehituseabc.ee

ALGIISTI BLUUS

4-5 AUGUST 2017 HAAPSALU ESTONIA

ERIC GALES USA DUKE
ROBILLARD USA LACHY DOLEY AUS
IVO & ROBERT LINNA "TEINE SUUR, TEINE VÄIKE" EST

MISS VELVET & THE BLUE WOLF USA TANEL PADAR BLUES
BAND EST NATHAN JAMES & JUMPING CATS USA/RUS THE RIDE FRA
DANY FRANCHI BAND ITA TINY LEGS TIM BEL
MICKE BJÖRKLÖFF & LEFTY LEPPÄNEN FIN IVAN BLUES UKR THE
SWAMP SHAKERS LAT LARS LEMBERG & LOS RESONATORS FIN
QUEEN OF SPADES EST CARLOS UKAREDA & ANDRES ESTNA EST ORELIPOISS JAAN
PEHK EST CROSSWOOD EST PÄRNU BLUESIKLUBI BÄND EST JAREK KASAR EST ROOTS,
TEREP, TAMMEPÖLD EST HILBERT'S PROBLEM EST ENN VEI BLUES BAND EST BLUULE EST
TOMAHAWCK BROTHERS EST LEPATRIINU EST STAATUS EST EMIL RUTIKU VIKTORIIN EST

OHITAJA: JAN UUSPÖLD

PILETILEVI

JUULI LÕPUNI SOODSAM

PARILA KLAAS OÜ

Lähtume alati kliendi soovide ning peame lugu traditsioonidest ja looduse säästmisest.

Valmistame eritellimusel puidust aknaid ja uksi ning muid puidust tooteid.

Westmeri 2
90502 Haapsalu
Tel 472 0868
info@parila-klaas.ee

Bridget

Kleidid, aksessuaarid ja jalanõud soodsate hindadega!
Siin on midagi just Sulle!
www.bridgestore.ee
NB! Haapsalus pakk tasuta koju või kontorisse.

Haapsalu Kutsehariduskeskus

AVALDUSTE VASTUVÕTT

KUTSEKESKHARIDUS PÕHIKOOLI BAASIL

- kokk 3a
- bürootöö 3a
- majutusteenindus 3a
- IT-süsteemide noorempetsialist 3a
- üldehitus 3a
- tisler 3a

KUTSEÕPE TSÜKLIÕPPES TÄISKASVANUD ÕPPIJALE

- giid 2a **UUS!**
- tekstiilkäsitöö 2a
- hooldustöötaja 2a
- ehitusplekksepp 1a
- mööblirestauraator 2a
- pehme mööbli valmistaja 1a **UUS!**
- puhastusteenindaja juhendaja 0,5a **UUS!**
- IT-süsteemide noorempetsialist 2a
- majutustevõtte juhtimine 0,5a
- raamatupidaja 2a
- pottsepp 0,5a
- kokk 2a

LIHTSUSTATUD ÕPPEKAVAGA

- abikokk 1a
- maaler 1a **UUS!**

Vastuvõtukomisjonid
18. juulil ja 18. augustil

www.hkhk.edu.ee

